Memòria d'activitats 2014

FUNDACIÓ PROMEDITERRÀNIA PER A LA CONSERVACIÓ, L'ESTUDI I LA DIFUSIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL I MARÍTIM

MUSEU DE LA PESCA

Museu de la Pesca

Memòria d'activitats 2014

Fundació Promediterrània per a la conservació, l'estudi i la difusió del patrimoni cultural i marítim
Museu de la Pesca

SUMARI

Sumari 5
Fundació Promediterrània 7
Presentació 9
Missió 10
Projectes connexos 11
L'equip humà 12
Fites 2014 13
Dades 2014 14
Col·leccions i documentació 15
Centre de documentació 18
Públics 20
Usuaris 23
Publicitat, comunicació i difusió 24
Exposcions temporals 27
Jornades, conferències i presentacions 29
Formació 34
Programa pedagògic 36
Visites guiades, rutes i itineraris 37
Tallers de cuina i show cookings 39
Acció cultural 40
Fires, festivals i campanyes 45
Gestió 48
Convenis signats 48
Resultat comptable 2014 50

Memòria 2014
Fundació Promediterrània – Museu de la Pesca. C/Major, 56
17230 Palamós (Girona)
972 60 12 44
museudelapesca@palamos.cat
©2015

FUNDACIÓ PROMEDITERRÀNIA

El patronat és l'òrgan de govern, representació i administració de la Fundació Promediterrània. Està format per 16 membres.

Les responsabilitats essencials del patronat són: orientar i impulsar objectius estratègics de la Fundació, garantir la transparència i eficiència de la seva gestió, aprovar els plans de treball i traslladar a la societat la importància de la seva missió.

Presidenta

Sra. M. Teresa Ferrés Àvila. Alcaldessa de Palamós

Vicepresidenta

Sra. M. Gràcia Artigas i Imbers. Regidora de l'Ajuntament de Palamós

Patrons

Sr. Joan M. Juan Gea. Regidor de l'Ajuntament de Palamós.

Sra. Raquel Gallego i Cristóbal. Regidora de l'Ajuntament de Palamós.

Sr. Erik Solés i Brull. Regidor de l'Ajuntament de Palamós

Sr. Joan Roches i Martí. Regidor de l'Ajuntament de Palamós

Sra. Vanesa Manyik. Regidora de l'Ajuntament de Palamós

Sr. Daniel Reixach i Baluenga. Regidor de l'Ajuntament de Palamós

Sra. Teresa Moreno i Dengra. Representant del Consell Comarcal del Baix Empordà

Sr. Antoni Solà i Bohigas. Representant de la Diputació de Girona

Sr. Francesc Benaiges i Samarra. President de la Confraria de Pescadors de Palamós

Sr. Pere Padrosa i Pierre. Director General de Transports i Mobilitat i Vicepresident de Ports de la Generalitat.

Sr. Frederic Valls i Vilaespasa. Direcció General de Pesca.

Sr. Eusebi Esgleas i Parés. President de la Federació Nacional de Confraries de Pescadors

Sr. Joan Lluís Alegret i Tejero. Representant de la Universitat de Girona

Sr. Josep Pujolràs Nonell. Representant de Roca Junyent

PRESENTACIÓ

Al llarg de 2014, la Fundació Promediterrània, impulsada per l'Ajuntament de Palamós i gestora del Museu de la Pesca i tots els seus projectes vinculats, ha treballat intensament per apropar a la societat el fet marítim, i ha vetllat per la conservació del patrimoni que custodia. La formació, la innovació, la conservació i el retorn social són la base de les activitats que desenvolupen el Museu de la Pesca, l'Espai del Peix, les Barques del Peix, el Centre de documentació de la pesca i el mar i la Càtedra d'Estudis Marítims. Tota aquesta tasca es veu reflectida en la memòria que teniu a les mans, i que posa èmfasi en les activitats, els públics i les accions realitzades.

Més enllà de les accions i activitats desenvolupades durant aquest 2014 coherents amb els objectius plantejats, posem de relleu l'activitat Pescaturisme que s'ha dut a terme amb el lideratge dels pescadors locals i el suport conceptual i tècnic de l'equip humà del Museu de la Pesca. Una iniciativa de cooperació que ha posat sota un interès comú la Càtedra d'Estudis Marítims de la UdG, el propi Museu, la Confraria de Pescadors i l'Ajuntament de Palamós. Suma de públic i privat, per donar un valor significatiu, des de la dimensió cultural, a una activitat de primer ordre en una població portuària com és Palamós.

El global de les activitats també tenen en compte diferents tipologies de públic, diferents formats d'accions, repartits al llarg del calendari i en diferents horaris, tot entenent l'oferta d'accions i productes com un servei públic i de qualitat, que ha de ser valorat per l'usuari, des d'un punt de vista cultural, social i de desenvolupament econòmic pel territori.

Amb aquestes premisses s'ha treballat al llarg del 2014 i la **memòria** que teniu a les mans és el resum de totes les accions i activitats, per a la vostra informació i valoració.

MISSIÓ

La missió de la *Fundació Promediterrània per a la conservació, l'estudi i la difusió del patrimoni cultural i marítim* és investigar, adquirir, salvaguardar, conservar, vetllar i difondre l'herència cultural de la gent de mar del litoral català en general i, de forma especial, del gironí, així com el seu patrimoni marítim i pesquer, amb el propòsit d'assolir la sensibilització i el gaudi de la societat envers el medi marítim i la cultura del peix, i de contribuir, amb qualitat, al desenvolupament cultural, social i econòmic del municipi de Palamós

---

Objectius fundacionals

a) Preservar, mantenir i incrementar el patrimoni que constitueix el fons del Museu de la Pesca.

b) Fomentar la comprensió del món marí i de la gent de la mar a través de l'aprenentatge i sensibilitzar la societat envers la preservació del medi marítim.

c) Instituir beques, ajudes a estudiants, així com organitzar i finançar trobades i conferències.

d) Promoure publicacions de qualsevol mena per a difondre les activitats del Museu de la Pesca i l'Espai del Peix, així com les relacionades amb les finalitats fundacionals; crear i organitzar un fons documental envers la temàtica objecte de la Fundació.

e) Oferir al públic una experiència satisfactòria en clau lúdica a partir de la seva visita al Museu de la Pesca i a l'Espai del Peix.

f) Liderar i promoure la recerca sobre el medi marí i la pesca a la costa catalana en general i a la Costa Brava en particular.

g) Donar claus d'interpretació de la realitat econòmica, social i cultural del sector marítim i plantejar els problemes actuals i els reptes que el sector marítim i pesquer ha d'afrontar.

h) Treballar per a què el Museu de la Pesca sigui un lloc de diàleg entre la gent del mar i la resta de la societat.

i) Accentuar la vocació marítima de Palamós.

j) Convertir el Museu de la Pesca en un referent de la identitat de les comunitats de la costa gironina i aconseguir que sigui reconegut com un referent dins el seu àmbit.

k) Fer que el Museu de la Pesca i l'Espai del Peix esdevinguin un element central de la imatge de Palamós i un centre d'atracció per a diferents tipus de visitants, tant estrangers com nacionals i, d'aquesta manera, contribuir a la promoció cultural, social, turística i econòmica del territori.

l) Impulsar la recerca sobre el mar i la pesca amb programes i activitats que impliquin al Museu de la Pesca i establir acords amb universitats, centres d'estudis, institucions, organismes o entitats, públiques o privades, amb una línia de recerca similar.

m) Promocionar, vetllar i contribuir al desenvolupament del patrimoni cultural del municipi de Palamós, entès com a patrimoni cultural, natural, paisatgístic, històric, artístic, arqueològic, monumental, arquitectònic, etnològic, industrial, paleontològic, documental

PROJECTES CONNEXOS

MUSEU DE LA PESCA

Presenta el món de la pesca, a través de l'exposició permanent ubicada al port i d'un conjunt d'activitats de dinamització cultural. Treballa per afermar-se al territori i ajudar a provocar canvis i reflexions envers el patrimoni marítim i pesquer que afavoreixin la societat i la conservació del medi.

ESPAI DEL PEIX

Aquest equipament cultural vol contribuir al coneixement i la sostenibilitat dels productes pesquers i de la seva gastronomia, tot reivindicant i fent pedagogia d'aquelles espècies poc cotitzades, però amb un alt valor culinari i gastronòmic amb el compromís de fomentar-ne el consum responsable.

LES BARQUES DEL PEIX

En la tasca de difusió, recuperació, conservació i estudi i retorn social del patrimoni marítim i pesquer, el Museu de la Pesca, aposta per una ampliació cap a l'aigua, cap al medi natural de les embarcacions per mitjà de la preservació i difusió de les embarcacions cedides al Museu i la posada en marxa de la seva "extensió flotant".

CÀTEDRA D'ESTUDIS MARÍTIMS

La CEM proposa com una instància universitària, reconeguda i mantinguda per la Universitat de Girona i l'Ajuntament de Palamós a través de la Fundació Promediterrània, amb l'objectiu d'esdevenir una plataforma d'estudi, projecció exterior i divulgació de l'activitat marítima i pesquera del litoral gironí, i de la seva riquesa patrimonial, social, econòmica i cultural.

DOCUMARE: CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DE LA PESCA I EL MAR

Documare és un punt de referència bibliogràfic i documental que busca, recopila, gestiona i difon informació i documentació de qualitat relacionada amb el fet marítim i pesquer amb l'objectiu de construir coneixement, valoritzar i sensibilitzar la societat vers l'activitat, la cultura i el patrimoni marítim.

L'EQUIP HUMÀ

Miquel Martí

Cap de l'Àrea de Patrimoni de l'Ajuntament de Palamós. Director de la Fundació Promediterrània i director del Museu de la Pesca.

Glòria Ñaco

Tècnica de difusió, educació i acció cultural

Núria Teno

Conservadora i restauradora

Raül Mata

Tècnic del patrimoni flotant. Coordinació de manteniment d'equipaments

Alfons Garrido

Documentalista del centre de documentació. Comunicació digital. Recerca.

Ramon Comes

Administratiu comptable

Xavier Martínez

Cap de recepció i reserves del Servei d'Atenció al Visitant

Mar Ribot

Recepcionista. Servei d'Atenció al Visitant

Jaume Badias

Recepcionista. Servei d'Atenció al Visitant

Margaret Esders

Recepcionista. Servei d'Atenció al Visitant

Amb la participació de:

Joan Cuadrat

Xef assessor de l'Espai del Peix. Guia cultural

Ramon Boquera

Cuiner col·laborador de l'Espai del Peix. Guia d'activitats culturals

.

FITES 2014

01

ENGEGA LA *PESCATURISME PALAMÓS*

Després d'un any de preparatius, al 2014 s'ha posat en marxa l'activitat *Pescaturisme Palamós* com una forma directa, apassionant i innovadora de gaudir d'una jornada de pesca a bord d'una embarcació de pesca professional. La iniciativa liderada per la Confraria de Pescadors de Palamós ha comptat amb la participació i el suport del Museu de la Pesca i l'Ajuntament de Palamós, esdevenint un exemple més en el marc de la cooperació institucional per al foment del desenvolupament del municipi i del mateix sector pesquer. "*Pescant turistes*" és l'inici d'una activitat vivencial de reconeixement del sector i de la seva dimensió cultural.

02

PROMOCIÓ DE LA GAMBA DE PALAMÓS

La gamba de Palamós ha estat protagonista de la temporada del Museu de la Pesca, que ha treballat intensament en la promoció i la difusió del coneixement sobre aquest producte de reconegut prestigi. Exposicions, webs i visites guiades han servit per reconèixer al llarg de l'any que, més enllà de ser l'emblema del municipi, la gamba de Palamós i la seva gestió com a recurs representa un model de sostenibilitat i model de qualitat a imitar a tota la Mediterrània. També ha participat en la conceptualització, disseny i implementació de la 1ª Fira de la Gamba de Palamós

03

INTEGRACIÓ DE TURISME I MUSEU

Enguany la recepció del Museu de la Pesca s'ha integrat amb l'oficina de Turisme de Palamós a l'edifici del Tinglado. Ara, els visitants de Palamós poden trobar en un mateix espai tota la informació turística sobre el municipi alhora que accedeixen a la principal porta d'accés al patrimoni local, tot reforçant la identitat marinera d'aquesta vila de la Costa Brava.

DADES 2014

328

dies d'obertura anuals

2.751,5

hores d'obertura a l'any

195.505€

D'ingressos propis (37,98% dels ingressos totals)

35.123

visitants

35.099

usuaris d'activitats

4

Exposicions temporals

3.828

escolars al programa pedagògic

730

sessions en 64 activitats diferents

296

nous objectes i documents

13.249

peces, objectes i imatges registrades

10.000€

destinats a conservació, restauració i manteniment

11.014

referències a Documare

2.800

seguidors a les xarxes socials

2

articles publicats

COL·LECCIONS I DOCUMENTACIÓ

Nous ingressos

Aquest any 2014 el Museu de la Pesca ha rebut **97 objectes** gràcies a **vuit donacions de particulars**.

Entre ells destaquem un càntir de barca de fusta, un art d'arrossegament, una vela pollacra, una àmfora massaliota segle IV-III a. C., un model a escala de l'embarcació d'arrossegament *Asunción Figueras*, sis peces de sardinal i seixanta bornois, un llum de butà, tres paneres de vendre peix, dos bufadors i sis recanvis o camises per a llum de benzina usat en la pesca nocturna, provinent de diferents parts de la costa gironina.

Aquest any 2014 hem rebut també **6 cessions per a reproducció** per part de particulars. Això ha suposat la digitalització i incorporació de **199 noves imatges** al fons.

Una part d'aquestes imatges han arribat com a resposta a la campanya de recollida d'imatges relacionades amb la cuina del peix a la Costa Brava que es va iniciar a l'estiu amb la voluntat d'ampliar el fons d'imatges sobre aquest tema, amb l'objectiu d'utilitzar-les en activitats, recerca i exposicions que tenim en curs.

I per cinquè any consecutiu, gràcies a l'activitat *Imatges que fan parlar*, hem pogut documentar **94 imatges dels nostres fons**, gràcies a les aportacions i als records dels assistents.

També comptem com a ingressos les cessions en règim de comodat de peces i objectes que formen part de les exposicions temporals.

Amb motiu de la mostra temporal "*La figura del pescador en el pessebre*", vam rebre la cessió de deu figuretes de pessebre de terrissa procedents del Museu del Joguet de Catalunya (Figueres), del Museu d'Olot i de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (Esterri d'Àneu).

També, amb motiu de l'exposició temporal "*Costa Sobrepera. Marines"* hem rebut la cessió de 17 pintures sobre tela del

Evolució dels fons i col·leccions del Museu de la Pesca

Fons	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fons d'art I etnologia	2.651	2.848	3.171	3.230	3.373	3.474	3.744	3.763	3.782
Fons de ciències naturals	1.764	1.761	1.765	1.766	1.768	1.768	1.768	1.768	1.768
Fons d'imatges	4.878	5.125	5.312	5.660	5.969	5.969	6.656	6.773	6.843
Fons d'Art E. Torroella				797	797	797	855	855	856
TOTAL	**9.293**	**9.734**	**11.045**	**11.453**	**11.907**	**12.008**	**13.023**	**13.159**	**13.249**

pintor palafrugellenc Costa Sobrepera.

Préstecs i cessions

Destaquem la col·laboració en el rodatge de la tv movie *El cafè de la Marina*, que ha comportat la cessió de 62 objectes del fons del museu. Entre aquests destaquem la cessió de les embarcacions *Felicitat* i *Kiku*, un aparell sencer per a vela llatina, una vela llatina de cotó, tres xarxes de sardinals, palangres, nanses, caixa i agulles de remendar, banquets i ferros de calafat i caixes de peix de fusta. Tots aquests objectes han ajudat a fer més versemblant la posada en escena, a més de material d'atrezzo.

Consultes de fons i col·leccions

S'han gestionat **8 consultes** sobre els fons i col·leccions del Museu i **60 consultes** i peticions d'imatges, entre elles 43 cessions per a reproducció que han suposat la cessió de **348 imatges** del fons del Museu de la Pesca.

Segons els tipus d'usuaris els podem classificar de la manera següent: 12 investigadors sènior, 1 investigador amateur, 4 sector pesquer, 18 publicacions, empreses de sector cultural i oci, incloses audiovisuals, 3 particulars i 13 consultes internes.

Cada any es reben peticions diverses per dur a terme reportatges fotogràfics a l'interior dels nostres equipaments. En algunes ocasions, aquests reportatges o enregistraments venen a complementar articles o programes que parlen de Palamós, la Costa Brava o de gastronomia. Així enguany hem tramitat onze autoritzacions. Entre elles destaquem: *Viviendo el mar*, TV1; *De costa a costa, Xip TV*; *Seguim en joc*, Barça TV; Diari Ara, Descobrir experiències, Elle España, Microcàpsules de la Fundació La Caixa, Projecte Gap 2, Sömi, estudi de disseny gràfic.

Grups de treball

El Museu de la Pesca participa actualment en dos grups de treball orientats a la documentació de col·leccions:

Grup de treball de documentació de col·leccions, format per representants de museus de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana.

Grup de treball de documentació de col·leccions fotogràfiques. A banda de membres dels museus marítims de la costa catalana, l'integren especialistes en fotografia i representants d'altres centres com l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya, la Biblioteca de Catalunya i el Museu d'Història de Catalunya, que aporten el seu coneixement i experiència.

Col·laboració en xarxa

El Museu de la Pesca ha dut a terme diverses tasques en el marc de la participació en el projecte d'exposició de la Xarxa de Museus d'Etnologia. Des de l'Àrea de Conservació s'ha continuat l'inventari d'objectes dels museus que integren la xarxa. A partir d'aquest inventari s'ha dut a terme una preselecció d'objectes per a l'exposició *La cuina catalana. El paisatge a la taula* per a la seva posterior restauració i exposició.

Col·laboracions

Coordinació, edició i muntatge de l'exposició "El temps a Palamós", inaugurada el 29 de març de 2014 a la sala d'actes de l'Ajuntament de Palamós i integrada per 18 imatges realitzades per tres palamosins que col·laboren habitualment amb programes com *El temps*, de TV3, cedint les seves imatges.

Actuacions en conservació i restauració

Restauració de l'*Estrella Polar*

El 4 de juny l'embarcació de Salvament Marítim *Salvamar Sirius* va remolcar la teranyina del Museu de la Pesca des del varador del Port Marina fins al port pesquer, al seu amarrament habitual. Va ser la darrera fase del projecte de manteniment i conservació de la barca del Museu programada per a aquesta primavera.

L'Estrella Polar es va treure al varador de Port Marina Palamós a finals de març. Després d'uns dies de deixar eixugar la fusta, es va començar la tasca de restauració a càrrec del mestre d'aixa de Palamós Nicolas Stoll.

La feina va consistir en con solidar l'orla d'estribord, la banda del vaixell per on es xorrava i emmagatzemava la xarxa; canviar i reforçar alguns escalemots i parts de taula i instal·lar peces de reforç per donar solidesa a tot el bastiment. També es va reconstruir part del "tambutxo" del motor que amb els anys s'havia anat podrint. A banda d'aquestes dues actuacions s'ha aprofitat per a repassar amb estopa i massilla l'obra viva i pintar tota l'embarcació tot mantenint els seus colors originals. Cal esmentar que tot això ha estat possible gràcies a la col·laboració desinteressada de Port Marina Palamós que ha permès la utilització d'aquest espai.

Conservació de l'exposició permanent

S'han dut a terme diferents accions de conservació preventiva dels objectes de l'exposició permanent, així com de control dels factors ambientals de l'equipament.

Actuacions sobre el patrimoni local

Seguiment del projecte d'obres de consolidació del Castell de Sant Esteve de la Fosca

L'any 2014 s'ha desenvolupat l'important projecte d'obres de consolidació del castell de Sant Esteve de la Fosca, en el marc del programa Romànic Obert, patrocinat per la Fundació La Caixa.

Aquestes obres han consistit en la neteja i desbrossament de l'entorn del castell en una primera fase, i la consolidació de les estructures existents en la fase més important del projecte.

L'objectiu ha estat recuperar i consolidar el castell per convertir l'espai en un nou atractiu visitable de la vila de Palamós.

Escultura de la Verge de Gràcia

Restauració de l'escultura en pedra de la Verge de Gràcia (segle XVIII) i col·locació al seu emplaçament definitiu.

Actuació de reforç del canó del passeig

Durant el mes de juliol es va reforçar i consolidar la part metàl·lica de la base de l'estructura que tenia perill d'obrir-se, amb el risc que caigués el canó.

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ

Usuaris i consultes

L'any 2014 Documare ha atès 483 usuaris, un 3,5% inferior respecte a l'any 2013. El perfil d'usuari continua centrant-se en estudiants de batxillerat que realitzen treballs de recerca, estudiants universitaris que fan treballs de màster, investigadors amateurs, professionals de la recerca sèniors i periodistes.

La tipologia de consulta se centra principalment en informació i documentació sobre el port i el sector pesquer de Palamós de tipus econòmic i social - resums i estadístiques principalment - sobre documentació dels fons, aspectes varis d'història marítima i pesquera o sobre el propi Museu de la Pesca.

En el marc de la tendència creixent a la virtualització dels centres de documentació de museus, més del 65% de les consultes de Documare s'han atès o resolt per vies digitals, principalment correu electrònic, o per telèfon.

Enguany el centre de documentació ha acollit dues estades de recerca d'investigadors de països europeus: Nastassia Reyes, doctoranda del Muséum national d'Histoire naturelle, de París, i Sezgin Tunca, estudiant turc del Màster de Gestió de Pesqueries de la Universitat d'Alacant. A més dels serveis habituals, Documare ofereix a aquests tipus d'investigadors suport logístic perquè puguin dur a terme la seva feina al port de Palamós en les millors condicions.

Evolució del fons documental

Documare gaudeix d'una de les més importants biblioteques i mediateques especialitzades en pesca marítima des de les Ciències Socials de tota la Mediterrània Occidental. L'any 2014 s'han incorporat 258 documents més als fons, entre ells 40 llibres.

Fruit del treball d'adquisició i catalogació dels darrers anys, el catàleg de Documare té registrades 11.014 referències bibliogràfiques i documentals de diferents formats, d'elevada pertinença a la temàtica marítima i pesquera i d'alta rellevància científica.

Aprendre a fer treballs de recerca

Després de set anys de programació de l'activitat específica dins del programa pedagògic del Museu de la Pesca, Documare és ja un servei de referència dels instituts palamosins per connectar els alumnes d'ESO i batxillerat amb la recerca científica. L'activitat, impartida en col·laboració amb el SAMP, orienta i prepara l'alumne per iniciar un treball de recerca, amb l'objectiu que la proposta de tema sigui innovadora, atrevida, suggerent i provocativa, tot mantenint alhora el màxim rigor metodològic. Enguany hi han participat 390 alumnes d'instituts de Palamós i Sant Antoni de Calonge.

Noves instal·lacions del centre de documentació

2014 ha significat la culminació del trasllat del centre de documentació a la nova ubicació del museu, al Tinglado del port. Ara Documare disposa de 100 metres quadrats sobre el primer pis del Museu de la Pesca, distribuïts entre biblioteca i espai de consulta i reunió obert al públic, zona de treball i reserva. Vol esdevenir un espai polivalent que doni servei als usuaris esporàdics, a les estades de recerca i a activitats i reunions de petit format. S'ha equipat amb dues pantalles tàctil: una, situada a l'entrada, amb recursos diversos relacionats amb el fons documental; i una segona, dins del propi centre, que dóna accés a la consulta de tots els fons

digitalitzats de Documare: fons d'imatges, de vídeos, llibres digitals, etc.

Nova pantalla interactiva

Documare ha dissenyat una nova aplicació interactiva per mostrar el potencial dels fons documentals del centre de documentació als visitants. Instal·lada a l'entrada i inclosa en la reforma de tot l'espai, permet navegar per diferents tipologies documentals, com ara textos, fotografies, vídeos, etc. S'han seleccionat imatges de diferents col·leccions i s'han editat fragments de vídeos a partir dels quals es pot conèixer millor la història, la cultura i el patrimoni de la comunitat pesquera de la Costa Brava.

A més, s'ha afegit informació d'interès, com ara una aplicació per conèixer la pesca a Catalunya en totes les seves dimensions, accés a l'interactiu dels peixos del Museu de la Pesca, o l'espai expositiu que es manté en línia sobre la Gamba de Palamós. L'interactiu inclou també un joc adreçat als visitants, un repte de preguntes i respostes que posa a prova els coneixements sobre els peixos, la pesca i l'exposició permanent del propi museu.

Projecte de documentació dels vaixells desballestats al port de Palamós

Documare va participar durant el mes de juliol en el projecte de documentació del procés de desballestament de 5 embarcacions de la flota de Palamós, com a resultat de les mesures per a la posada en marxa del Pla de Gestió de la Gamba Vermella, pioner a la Mediterrània.

Les embarcacions documentades van ser *Apolo*, *Pepita Martí*, *L'Espavil*, *Canigó* i *Germanor*. La tasca es va centrar en la realització d'un exhaustiu reportatge fotogràfic de cada una de les barques i en l'enregistrament del testimoni dels patrons i armadors davant de la imminent baixa.

Tots els materials estan dipositats al centre de documentació per a la seva consulta. La necessitat d'aquest projecte és el reflex de la dura crisi que travessa el sector de la pesca, que cal documentar.

Publicacions

Enguany el Museu de la Pesca a través del centre de documentació Documare ha publicat dos articles en revistes catalanes:

"Dofins i pescadors: una relació d'amor i odi". *Exocetus Volitans*, 2014, núm. 27

"La subhasta cantada de Montgat: documentar la comercialització tradicional del peix". *Revista d'Etnologia de Catalunya*, 2014, núm. 39, p. 235-239

PÚBLICS

Tal i com mana el departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'estadística d'usuaris del Museu de la Pesca es fa tenint en compte els visitants del museu i dels seus projectes connexos, i les persones que han estat usuàries dels diferents serveis que s'ofereixen (visites, tallers, cursos, conferències, etc.)

VISITANTS

Enguany, el Museu de la Pesca ha atret **35.123 visitants**, els quals s'han repartit entre l'exposició permanent i les exposicions temporals del Museu de la Pesca, les Barques del Peix i l'Espai del Peix. Això significa una reducció del 4,5% respecte al 2013, si bé es manté per sobre de la mitjana del període 2002-2014.

Per tipologia de grup, destaquen el creixement de gairebé el 30% de la categoria de visitant individual. En canvi, tant els grups d'estudiants com la categoria "Altres grups", vinculats a grups organitzats i touroperadors, cauen, un 34% i un 26% respectivament respecte a l'any anterior

Els visitants es continuen distribuint principalment entre les temporades de primavera i estiu, essent maig el mes de major número de visitants al Museu de la Pesca a rel de l'atracció del festival Palamós Terra de Mar i dels nombrosos grups organitzats que s'atenen a la primavera i la tardor

Els visitants de la província de Barcelona continuen essent els més nombrosos, incrementant la seva presència en un 25,8%. Ara ja representen el 58% de tots els visitants. Els visitants francesos ara figuren en tercer lloc, per darrera dels visitants de les comarques gironines: la seva importància es redueix en més del 45% respecte a 2013.

Distribució dels visitants, per tipologia (2014)

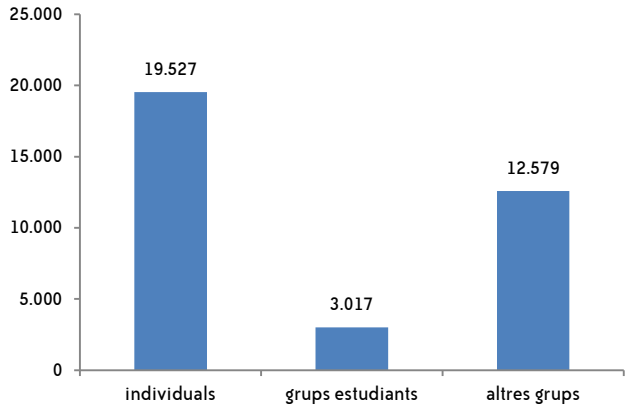

Evolució del número de visitants al Museu de la Pesca (2002-2014)

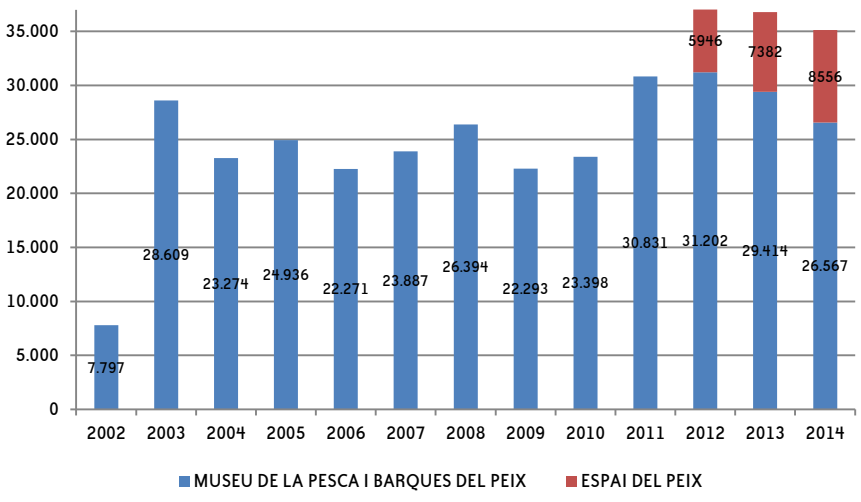

Distribució de visitants, per mesos (2014)

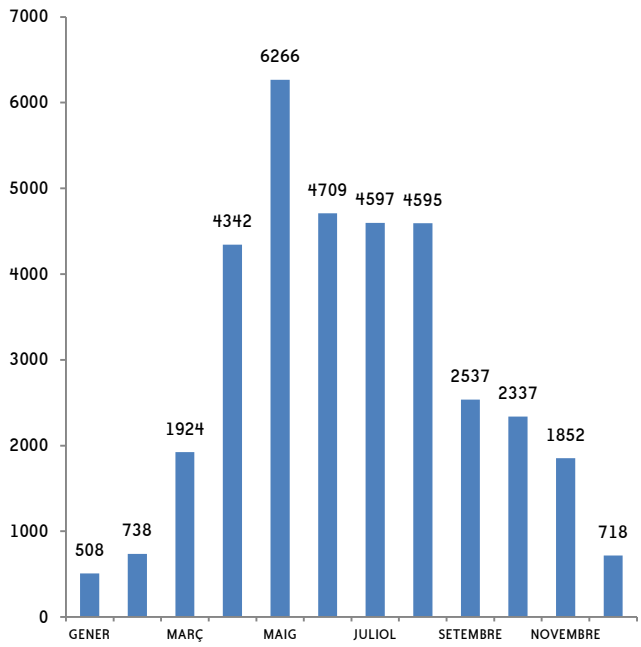

Procedència dels visitants (2014)

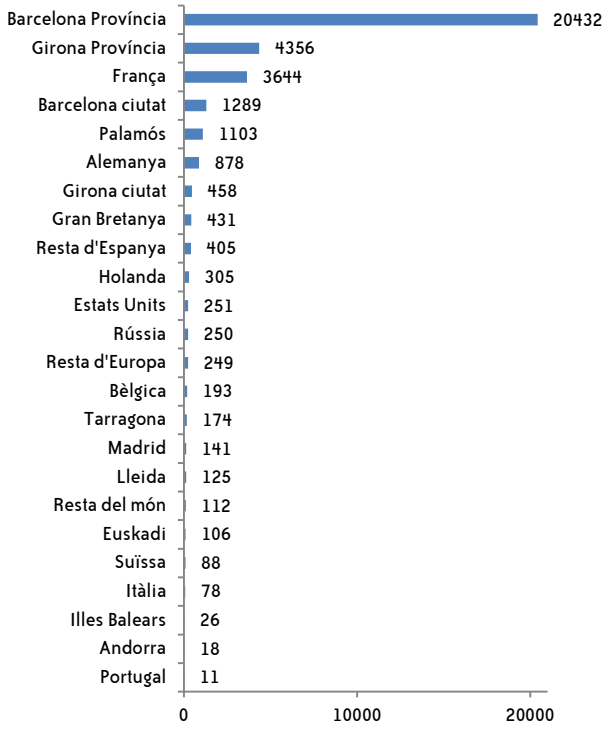

Subtitulació i transcripció per a llenguatge de signes de l'audiovisual del Museu de la Pesca

Amb l'objectiu d'apropar l'exposició permanent del Museu de la Pesca a un major nombre de visitants, s'adapta l'audiovisual introductori del Museu de la Pesca, actualment ofert en 5 idiomes (català, castellà, francès, anglès i alemany) a la llengua de signes i també és subtitulada en cadascun d'aquests idiomes.

Amb l'entrada del Museu de la Pesca que s'expedeix es dóna al visitant un fulletó o guia interna, per tal de poder seguir la visita ordenadament. Aquest material està editat en 5 idomes: català, castellà, anglès, francès i alemany. Els mateixos que l'audiovisual del Museu.

Visitants i seguidors digitals

Visites digitals: 12.066 (-5,4%)

Visitants digitals: 10.997 (-3,2%)

Pàgines vistes: 42.061 (-10,7%)

Seguidors a les xarxes socials: 2808

La visita als llocs webs s'ha saldat amb un descens del 5,4% respecte al 2013. S'han rebut 12.066 visites de 10.997 visitants únics, els quals han vist 42.061 pàgina (un 10,7% inferior al 2013). Els continguts més populars continuen essent les informacions de servei relacionades amb la visita (horaris, preus, localització...), el calendari d'activitats de la temporada d'estiu i el programa pedagògic Viu la Mar. De l'Espai del Peix, l'apartat més visitat és el de receptes marineres, que concentra gairebé el 50% de tot el trànsit.

El 2014 ha significat una millora important en l'estructura d'allotjament dels recursos web i en el software que gestiona

els seus continguts. Al llarg de l'any s'ha treballat en l'actualització dels gestors de continguts i en el disseny de les plantilles web per millorar l'experiència de l'usuari.

L'any 2014 s'ha continuat dinamitzant els perfils socials del Museu de la Pesca i de l'Espai del Peix a les principals xarxes on té presència: **Facebook i Twitter**. A Facebook s'han assolit en conjunt 1410 seguidors, i s'han fet més de 400 post. En aquesta xarxa, el perfil tipus del seguidor és el d'una dona d'entre 35 i 54 anys, de Palamós i de Barcelona. A Twitter els perfils @museudelapesca i @espaidelpeix són seguits per 1398 perfils. Aquestes xarxes s'han revelat com una de les principals vies de comunicació d'accions i activitats de la Fundació.

A **Youtube** el Museu de la Pesca manté un canal propi de difusió de totes les activitats enregistrades. Durant el 2014 hi ha hagut 4.900 visualitzacions que han servit per retransmetre 12.300 minuts de vídeo. Els més vistos estan relacionats amb les principals tècniques de pesca, la gamba de Palamós i amb la cuina marinera. També es té presència en altres xarxes, com **Foursquare** (geolocalització de plataforma mòbil) i **Tripadvisor** (líder en opinions d'espais turístics).

Opinió del MdP recollida al portal Tripadvisor

USUARIS

Serveis / activitats	Nombre d'activitats diferents	Nombre total de sessions	Nombre total d'usuaris
Visites guiades			9.412
Biblioteca, arxiu, centre de documentació.			483
Tallers didàctics	12	121	2.919
Conferències, cursos, seminaris	8	82	373
Itineraris, rutes, visites patrimonials	7	295	2.828
Altres (presentacions, Terra de Mar, Havaneres, etc)	37	232	17.925
Total	**64**	**730**	**35.099**

Més enllà dels visitants, en global, el número d'usuaris a les activitats organitzades a l'entorn del Museu de la Pesca, a les Barques del Peix i a l'Espai del Peix han disminuït un 5,3% respecte a 2013.

En general, els número d'usuaris ha estat més reduït en totes les activitats, també en el festival Terra de Mar, que concentra quasi bé un 40% de tots els usuaris en més de 20 activitats diferents en només dos dies.

PUBLICITAT, COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

El Museu de la Pesca treballa activament en la difusió de les seves accions i activitats a través de múltiples i molts diferents canals per arribar al màxim de públic

Així, manté una presència setmanal a les agendes dels principals diaris gironins (El Punt Avui i Diari de Girona). Totes les activitats també surten recollides a l'agenda mensual editada per l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament de Palamós.

L'empresa Difusora del Turisme s'encarrega de portar el material promocional del Museu i els seus projectes connexos a totes les recepcions d'hotels i càmpings gironins, acció gràcies a la qual es reben visitants i usuaris procedents de tota la geografia gironina.

Paral·lelament s'han dut a terme accions específiques que han servit per incrementar el coneixement del projecte cultural palamosí.

"Viviendo el mar", de TVE, es fixa en Palamós i en el Museu de la Pesca

El mes de novembre es va emetre el capítol número 7 del programa de Televisión Española "Viviendo el mar", amb un apartat dedicat a la important activitat pesquera del port palamosí: la pesca de la gamba, la pesca del corall, la construcció d'embarcacions. El programa fa un repàs també a la feina del Museu de la Pesca en la valoració del món marítim i pesquer, i acaba a l'Espai del Peix on els cuiners de l'equipament van cuinar en directe un suquet de pescadors: "*la gastronomia marinera resume el caràcter marinero del Puerto de Palamós*", acaba resant el programa. L'equip del Museu de la Pesca va acompanyar l'equip del programa i va facilitar la tasca logística del rodatge.

"A l'art!", nou butlletí del Museu de la Pesca

El mes de maig va veure la llum el nou butlletí informatiu del Museu de la Pesca: "A l'art!", una nova eina per a la difusió tant del Museu com de l'Espai del Peix, Documare i la Càtedra d'Estudis Marítims en el marc de l'estudi, la conservació i la difusió del patrimoni i la cultura marítima de la Costa Brava i de Palamós en particular. El butlletí recull les principals iniciatives i novetats en que treballa l'equip de la Fundació Promediterrània, notícies d'interès, agenda de propers esdeveniments, peces o imatges incorporades al Museu o secciones fixes com "Objectes que parlen".

A l'art!

BUTLLETÍ TRIMESTRAL DEL MUSEU DE LA PESCA

NÚMERO IV
QUART TRIMESTRE 2014

Notícies fresques

A l'art tothom hi té part

Bones Festes i feliç any 2015

ENCAREM UN NOU ANY

SUMARI

El programa 'Canal Cocina, de puerto a puerto' desembarca a l'Espai del Peix.

El 26 de setembre Canal Cocina va emetre un capítol del seu reconegut programa "De puerto en puerto" dedicat de manera monogràfica a parlar de l'àmplia oferta gastronòmica de Palamós. Durant el mes de juliol Palamós, va acollir el vaixell del programa on viatjava l'equip, dirigit i presentat pel periodista Pepe Marín, que va preparar un capítol de 25 minuts amb receptes marineres, imatges de la festivitat de la Verge del Carme, un àpat a les barraques de S'Alguer, l'ambient de tavernes del barri vell i plats elaborats amb la preuada gamba de Palamós.

"Cafés de patrimoni" visita el complex cultural del port de Palamós

El col·lectiu aplegat al voltant de la iniciativa Cafès de Patrimoni va visitar Palamós per conèixer de primera mà les iniciatives del Museu de la Pesca a l'entorn a la recuperació i difusió del patrimoni cultural. La visita a l'exposició permanent i a l'Espai del Peix van acabar amb un debat al mateix equipament gastronòmic i un show-cooking.

Participació al monogràfic "Art, alimentació i paisatge" de la Revista BonArt

Ferran Adrià va ser l'encarregat de presentar el dia 1 de juliol el monogràfic de la revista BonArt "Art, alimentació i paisatge", dins del qual es reflexionava sobre diferents iniciatives que relacionen l'entorn amb l'art i l'alimentació. Entre elles, va destacar l'Espai del Peix a partir d'un article que relaciona el territori i el patrimoni marítim palamosí amb l'oferta cultural i gastronòmica de l'equipament.

La Vanguardia dedica un monogràfic d'estiu a l'activitat del Pescaturisme

El dia 19 d'agost La Vanguardia va publicar un extens reportatge sobre l'oferta turística i cultural del Museu de la Pesca a l'entorn del coneixement del sector pesquer i els seus productes. Atrets per l'activitat innovadora del Pescaturisme, el monogràfic remarcava l'agradable impressió que s'emportaven els visitants a la subhasta del peix i a l'Espai del Peix, un àmbit molt desconegut pel públic que visita la Costa Brava.

L'article també relaciona altres iniciatives culturals i turístiques relacionades amb la pesca a la Costa Brava.

Accions de promoció i difusió amb el Patronat de Turisme Costa Brava Girona

L'Espai del Peix manté un conveni de col·laboració amb el Patronat de Turisme Costa Brava Girona per consolidar aquest centre com un espai de trobada, d'anàlisi i de reflexió del món de la gastronomia, amb l'objecte de potenciar la cuina autòctona, millorar-ne la qualitat i contribuir en definitiva a millorar i completar la variada oferta gastronòmica, així com la recuperació i promoció dels productes autòctons, en especial el peix.

Com que la promoció de l'oferta gastronòmica esdevé un element fonamental i prioritari en l'acció del Patronat, al llarg del 2014 l'Espai del Peix ha estat escenari o ha estat present en diferent accions de promoció i difusió organitzades pel Patronat de Turisme. Entre elles, cal destacar

Fam Trip grup KIRKER Holidays. 24 març 2014. Show-cooking.

Des del departament de Fires i Accions Promocionals del Patronat de Turisme Costa Brava Girona es va organitzar un FamTrip per un Tour Operador del Regne Unit especialitzat en cultura i gastronomia i se li va preparar una ruta pel nucli antic de la vila de Palamós, pel mercat del peix de la llotja de pescadors, una visita a la subhasta del peix i s'acaba amb un show-cooking de cuina marinera a l'Espai del Peix. El grup el formen 9 persones.

FamTrip OET Alemanya. 11 d'abril. Show-cooking.

El Club de Marqueting de Golf va organitzar un viatge de familiarització amb les OET de Düsseldorf, Múnich i Frankfurt. Van ser 6 tour operadors acompanyats per un representant de la OET de Düsseldorf. El grup va fer un show-cooking per tal de veure les possibilitats i la tradició de la gastronomia local a base de peix fresc.

PressTrip Open Golf. 14 maig 2014. Show-cooking.

Des del Departament de Marqueting del Patronat de Turisme organitzà un viatge de premsa especialitzat previ a l'Open d'Espanya 2014. Es demanà d'oferir un show-cooking de producte pesquer i amb receptes tradicionals a un grup de 5 periodistes de diferents nacionalitats (1 de França, 1 de Dinamarca, 1 dels Països Baixos i 3 del Regne Unit) acompanyats per un representant del Landmark Media.

PressTrip RV EDIPRESS. 16 maig 2014. Visita Subhasta del Peix i producte pesquer.

Es van atendre a dos periodistes especialitzats en estil de vida que els interessava conèixer el producte pesquer desembarcat al port de Palamós i el seu tractament. Es va fer un recorregut pel port mentre arribaven les barques d'arrossegament. Es va fer una explicació exhaustiva de la subhasta del peix i de l'auditoria de la Marca de Garantia Gamba de Palamós. Es va visitar el mercat del peix de la llotja i s'acabà amb un petit tast a l'Espai del Peix per explicar la cultura del peix al territori.

PressTrip mercat rus. 27 maig. Show-cooking.

El departament de premsa del Patronat de Turisme Costa Brava Girona conjuntament amb el Centre de Promoció Turística de Rússia organitzaren un viatge de premsa per a un grup de 7 periodistes russos. Es va oferir un show-cooking de cuina tradicional marinera i una aproximació a la cultura gastronòmica del territori.

EXPOSCIONS TEMPORALS

AQUA. Domini i Mites

Del 14 de març al 21 d'abril es va poder visitar al Museu de la Pesca l'exposició *AQUA. Domini i Mites*, dissenyada pel Museu d'Arqueologia de Catalunya i el projecte MELIA. Aquesta exposició itinerant descobreix a través d'imatges diferents expressions de l'aigua. Per un costat es desenvolupa el coneixement i la sensibilització sobre el recurs aigua: objecte d'una pressió extraordinària fruit de l'activitat humana, la mostra ofereix una aproximació reflexiva sobre el significat dels usos, els mites i la gestió d'aquest recurs. Per altra, assumeix els compromisos de difusió del coneixement que proporciona el projecte MELIA sobre estratègia, planificació i gestió de l'aigua a la conca mediterrània. Des del 2001 l'exposició ha itinerant per diferents regions de la Mediterrània, com Marroc, Itàlia, Andalusia i Catalunya.

Modelisme naval. Palamós, Terra de Mar

De nou el festival mariner Palamós Terra de Mar va ser motiu d'una nova exposició de modelisme naval gràcies a la col·laboració de l'AMNCAT i diferents associacions de modelistes de les comarques de Girona. Des del 21 de maig fins a l'1 de juliol es van poder contemplar algunes rèpliques de barques tradicionals del litoral català, llaguts, caros, així com embarcacions més modernes i quillats. En total es van exposar una cinquantena de peces elaborades amb gran cura i precisió, tot posant de relleu l'alt nivell dels modelistes navals catalans.

La gamba de Palamós, model de sostenibilitat, model de qualitat

Un dels plats forts de la temporada d'estiu del Museu de la Pesca va ser la producció i la inauguració de l'exposició *Gamba de Palamós. Model de qualitat, model de sostenibilitat*, produïda pel propi museu amb la col·laboració estreta de la Confraria de Pescadors de Palamós. En el marc de distintes accions per promoure aquest producte estrella, l'exposició volia donar a conèixer tant les característiques de la gamba de Palamós com les iniciatives que s'han engegat a nivell local per assolir la sostenibilitat de la pesquera i garantir-ne la qualitat.

Paral·lelament, el Museu de la Pesca va dissenyar una web específica (http://museudelapesca.org/gambadepalamos) amb informació sobre les accions de sostenibilitat i qualitat engegades i notícies relacionades amb la gamba, que pretén

esdevenir un referent per al coneixement d'aquest crustaci a Palamós.

L'exposició va ser visitada per unes 2000 persones; a banda, va ser objecte d'una activitat específica adreçada al públic escolar, que va tenir l'oportunitat de conèixer el producte estrella de Palamós de la mà dels guies de l'exposició i de dibuixar-ne els aspectes més representatius.

"Costa Sobrepera. Marines"

Divendres 12 de de desembre, a les 20h, s'inaugurà al Museu de la Pesca l'exposició guanyadora de la Convocatòria 2014 d'Exposicions Artístiques Temporals del Museu de la Pesca, amb el títol *Costa Sobrepera. Marines.*

Conformaven l'exposició un conjunt de 17 olis del pintor de Palafrugell Costa Sobrepera, marines de la Costa Brava i també d'altres costes europees, que es caracteritzen pel seu naturalisme, la seva pinzellada vibrant i una lluminositat neta. Joan Badia-Homs, historiador, defineix els paisatges de Costa Sobrepera com "(...) *pregonament viscuts, interioritzats, i que ens arriben a través de la més pura i estricta sinceritat. Perquè probablement és la sinceritat el que més es pot ressaltar de l'art de Costa Sobrepera. Els seus paisatges són, per sobre de tot, sinceritat i emoció estètica fetes pintura*".

JORNADES, CONFERÈNCIES I PRESENTACIONS

Programa Memòria Viva 2014-2015

Enguany es va celebrar la segona edició del cicle *Memòria Viva*, que neix de l'interès del Museu de la Pesca per la salvaguarda i la promoció del patrimoni marítim immaterial de la nostra costa. Memòria Viva suma tres activitats i àmbits de treballs: els diàlegs amb la gent de mar, la descoberta dels fons fotogràfics i l'aproximació a la nostra cuina marinera.

Les tres activitats tenen escenaris diferents, metodologies distintes però objectius comuns: preservar el nostre patrimoni immaterial, donar-lo a conèixer i gaudir-lo en societat. Al llarg del període 2014-2015 s'han programat 4 noves sessions dels cicles Converses de Taverna, 4 d'Imatges que fan Parlar i 3 de l'activitat Mestres dels fogons: aproximació a la cuina marinera tradicional. D'aquesta manera es vol continuar aprofundint en la memòria i la tradició oral com a font per a la recerca i alhora com a activitat de difusió cultural per valoritzar la història i el patrimoni marítim del nostre litoral.

Presentació de l'audiovisual "Converses de Taverna: testimonis de la nostra gent de mar"

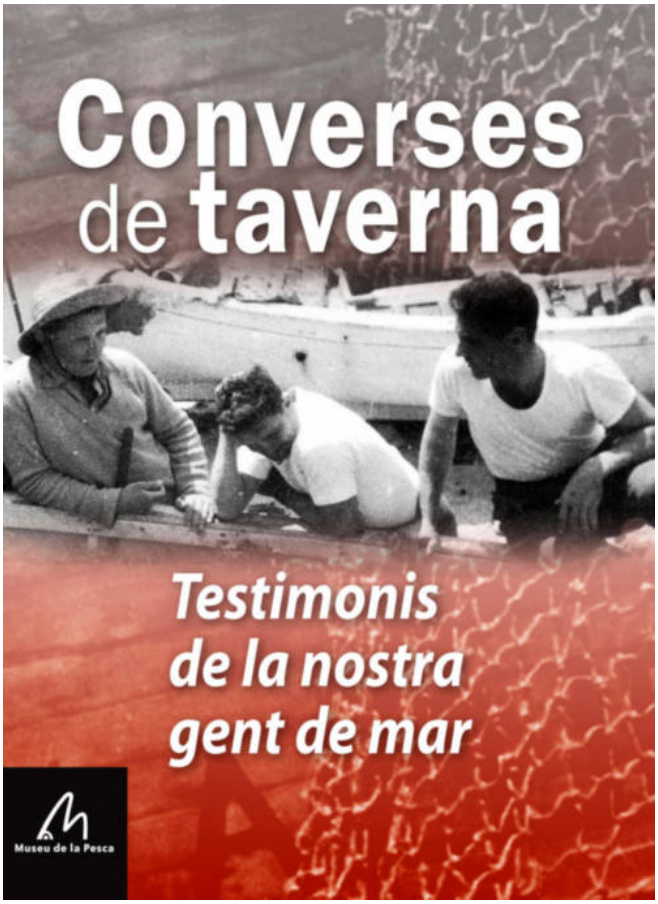

El 31 d'octubre es va presentar a l'Espai del Peix l'audiovisual "Converses de Taverna: testimonis de la nostra gent de mar", una selecció de fragments de la popular activitat de recuperació i difusió del patrimoni immaterial de la comunitat pesquera de la Costa Brava, iniciada l'any 2001 a la Taverna Marinera Ca la Pepa Caneja, de Palamós.

L'audiovisual és el resultat de l'esforç de resumir 110 sessions temàtiques i 140 hores d'enregistrament amb el testimoni de més de 150 professionals de la mar, familiars i experts del tema marítim. El DVD de 120 min. de duració, recull els primers 10 anys de sessions, repartits en 9 capítols: l'ofici de pescador; pesca i pesqueres de la Costa Brava; el temps, la mar i els peixos; la comercialització i venda del peix; creences, coneixements i habilitats; accidents i naufragis;

oficis de la mar; Palamós: història d'un port i l'apartat dedicat a la cuina marinera.

A la presentació es va projectar un breu resum de l'audiovisual, davant la presència d'una nodrida representació de participants de Converses, convidats expressament a un acte que va ser presidit per l'alcaldessa de Palamós i presidenta de la Fundació M. Teresa Ferrés, el director de la Càtedra d'Estudis Marítims Joan Lluís Alegret, el responsable de la Direcció General de Cultura Popular, Lluís Puig, i el secretari general de la Universitat de Girona, Jordi Ferrer.

Jornada de creuers turístics a Palamós

L'Espai del Peix va ser l'escenari escollit per a una jornada . organitzada pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona i l'Ajuntament de Palamós, dins el programa de formació 360º del Patronat, sobre creuers turístics. Estava adreçada principalment als representants d'empreses i establiments de l'àmbit comercial i turístic de la Costa Brava i comarques gironines, als quals també els repercuteix en oportunitat de negoci l'arribada de creuers als ports de Palamós i a la badia de Roses. Hi van participar 130 professionals.

PRESENTACIONS DE LLIBRES

Chimán: La pesca ballenera moderna en la península Ibérica. Àlex Aguilar.

Un repàs a la història recent de la pesca balenera i les conseqüències desastroses per a la supervivència del recurs. Empresaris noruecs, britànics i espanyols van obrir i tancar empreses, van construir factories i desplaçar vaixells, alhora que delmaven el recurs, posaven travetes per guanyar mercats i subornaven l'administració per quadrar balanços. Els anys vuitanta va deixar rere seu unes aigües buides i alguna butxaca plena, però sobretot un llegat complex i contradictori, en el qual les balenes van ser sempre les grans perdedores. L'autor, biòleg de formació, examina la documentació fins ara adormida en els arxius de les empreses baleneres i la complementa amb vivències personals, registres orals de treballadors i empresaris, i imatges fins ara inèdites.

L'Anna descobreix els peixos pelàgics. Magí Marcé

Divendres 8 d'agost es va presentar una nova publicació de Magí Marcé i una nova història de la seva protagonista, l'Anna. "*L'Anna descobreix els peixos pelàgics*" és un viatge al fons del mar per descobrir una de les famílies de peixos més comunes a la Mediterrània, la dels pelàgics. Són peixos que viuen nedant pel mar, a la superfície o entre aigües, com ara els bancs de sardines i anxoves, les tonyines o els taurons. Aquest llibre, amè i pedagògic, és a més una crida a la conservació del nostre mar.

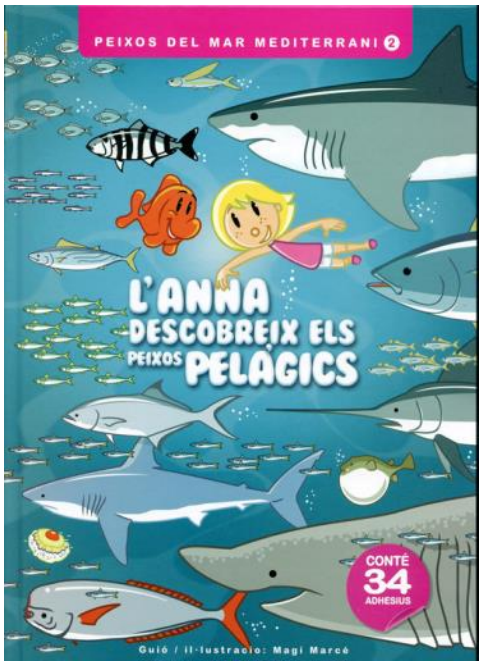

La presentació del llibre va estar precedida per un taller d'aprendre a dibuixar peixos, a càrrec del mateix autor, i que va aplegar una cinquantena de nens i nenes.

Naufragi. Josep Solés

Gustau Vivar, director del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya va ser al Museu de la Pesca el 22 d'agost per presentar *Naufragi*, un relat de Josep Solés que narra la història del *Vasa*, buc insígnia de l'armada reial sueca, que va enfonsar-se l'estiu del 1628 davant del port d'Estocolm. Aquest va ser el pretext per a una conferència que relacionava el naufragi de la història de Solés amb el descobriment i l'estudi dels naufragis des del punt de vista de l'arqueologia.

Ruixims de sang i de sal. Josep Tomàs Margalef

El dia 16 de maig, la vigília del festival mariner Palamós Terra de Mar, es va presentar al Museu de la Pesca "*Ruixims de sang i de sal*", de l'escriptor de l'Ametlla de Mar Josep Tomàs Margaleg. Acompanyat de la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Palamós Gràcia Artigas, l'autor va presentar el llibre com una suma de visions a través de les adversitats, la il·lustració i la història; deu relats breus sobre la lluita de l'home i la mar que tenen com a teló de fons el poble de l'Ametlla de Mar. Per això, l'acte va comptar amb la participació d'una representació important de la comunitat d'origen calero resident a Palamós.

CONFERÈNCIES

"Patrimoni etnològic i cultura marítima: una mirada al patrimoni gastronòmic dels pescadors"

En el marc del cicle Cultura Viva 2014, el divendres 4 de juliol es van presentar a Palamós els resultats del projecte "Patrimoni etnològic, societat i cultura marítima (PESCUM)", una investigació I+D+i de quatre anys, finançada pel Ministeri de Ciència i Innovació, destinada a estudiar els actuals processos de patrimonialització de la cultura marítima, així com els discursos, representacions i accions que se'n deriven.

Allà, els investigadors del Museu de la Pesca i la Càtedra d'Estudis Marítims van apuntar els resultats preliminars d'un estudi sobre la construcció i l'ús del patrimoni gastronòmic mariner en la restauració comercial del litoral català que constata un auge de l'adopció d'aquest tipus de cuina tradicional per a la promoció de les destinacions locals: suquets, arrossos mariners, fideus rossejats…

L'acte va servir també per presentar la pàgina web dissenyada per a la promoció i difusió dels resultats del projecte.

Hi van participar Eliseu Carbonell, director del projecte i investigador de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultura; Joan Lluís Alegret, professor d'Antropologia de la UdG i director de la Càtedra d'Estudis Marítims, i Alfons Garrido, documentalista i investigador del Museu de la Pesca.

Presentació de la recerca etnològica sobre medicina rural a la Vall d'Aro

El 19 de setembre es va presentar, dins del cicle Cultura Viva 2014, la recerca etnològica sobre la medicina popular a la Vall d'Aro, duta a terme per l'Espai del Metge i de la Salut Rural de Sant Feliu de Guíxols, publicada a "De les iguales a la cartilla. El reglament de la cosa pública, la medicalització i el pluralisme assistencial a la Vall d'Aro". L'estudi aborda, a partir d'una llarga llista de testimonis orals, el pas d'un tipus d'atenció assistencial i medicina plurals i populars, que combinava el saber experimental amb altres formes d'atenció, a l'hegemonia de la biomedicina actual. També ha permès recollir testimonis excepcionals de professionals de la medicina popular i tradicional, els coneixements i habilitats dels quals estan a punt de desaparèixer.

La recerca forma part de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC) i ha estat coordinada des del Museu d'Història - Espai del Metge i de la Salut Rural, un museu amb seu al Monestir de Sant Feliu de Guíxols.

Presentació del projecte guanyador de la beca Cooperativa La Equitativa

El Museu de la Pesca va ser escenari el 14 de novembre de la presentació dels resultats dels projectes guanyador de la setena edició de la Beca de Recerca Cooperativa La Equitativa, a càrrec de María Inés Roldán i el seu equip del Laboratori d'Ictiologia Genètica que es troba al Departament de Biologia de la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona. Es centra en el desenvolupament de la tècnica per a la utilització de microsatel·lits per a l'estudi genètic de la gamba vermella, que permetrà millorar la gestió de la pesquera d'aquesta espècie. Els microsatèl·lits són marcadors genètics moleculars, l'ús dels quals permetrà respondre preguntes relacionades amb els estocs genètics i la seva connectivitat al llarg dels diferents caladors de la costa gironina.

El Museu la Pesca parla de dofins i pescadors en una jornada a Marsella

El Museu de la Pesca va ser convidat a la jornada d'estudi "Gestió i explotació dels recursos marins en l'era moderna fins als nostres dies", que va tenir lloc dimecres 12 de febrer al Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée, de Marsella, i organitzada pel centre francès de recerca multidisciplinar UMR TELEMME.

Aquesta jornada va debatre l'explotació dels recursos del mar al llarg de la història a la Mediterrània i les indústries que se'n derivaren, amb l'objectiu d'extreure'n conclusions en l'àmbit, tècnic i econòmic. Entre els ponents participants es va comptar amb la del documentalista i membre de l'equip de recerca del Museu de la Pesca i del Grup d'Estudis Socials de la Pesca Marítima (Universitat de Girona) Alfons Garrido, el qual va parlar sobre la interacció dels dofins i els pescadors de la Costa Brava dins el discurs de la comunitat local, un aspecte molt poc conegut de la història marítima del litoral català. Sobre la base dels perjudicis que ocasionaren aquests cetacis a la indústria pesquera al llarg del segle XX, Garrido va analitzar l'origen d'aquesta interacció i les conseqüències, les mesures adoptades i l'opinió pejorativa envers els dofins que encara manté una part de la comunitat pesquera.

El patrimoni gastronòmic i l'Espai del Peix, a la IV Jornada de Recerca local.

El 29 de novembre es va celebrar al Museu Marítim de Barcelona la IV Jornada de Recerca local en patrimoni i història marítima, que va aplegar un bon nombre d'investigadors que treballen la temàtica marítima i pesquera. En aquest marc es va presentar la recerca etnològica que es dur a terme des del Museu de la Pesca en el camp del patrimoni gastronòmic. Sota el títol "La recerca etnològica en patrimoni gastronòmic de la gent de mar: aplicació en activitats de divulgació", Alfons Garrido va explicar de quina manera els diferents projectes engegats pel Museu de la Pesca serveixen no només per generar coneixement sinó sobretot per dotar de contingut a les activitats de divulgació de l'Espai del Peix en el camp de la cuina marinera tradicional.

Participació a la jornada "Educación, Patrimonio y Escuela", organitzada pel Ministerio de Cultura, a Madrid

El 21 de novembre 2014 Miquel Martí va fer una presentació titulada "*El Museo como herramienta de educación de patrimonio inmaterial*" en el marc de la jornada "*Educación, Patrimonio y Escuela: la formación como herramienta clave de proceso*", celebrada al Museo Arqueológico Nacional de Madrid. Allà, el director del Museu va explicar els projectes de recuperació del patrimoni immaterial associat a la gent de

mar, i sobretot la utilització en activitats i accions dirigides a la formació del públic escolar que visita Palamós. Va explicar com aquests continguts s'integren en tots els àmbits del projecte cultural palamosí: el Museu de la Pesca, les Barques del Peix i l'Espai del Peix

Diàlegs. Gastronomia, turisme i desenvolupament econòmic noves oportunitats

Miquel Martí va participar el 10 de març en la jornada sobre gastronomia, turisme i desenvolupament del territori organitzada per l'Institut Superior d'Estudis Turístics de la Universitat de Girona. L' acte va acollir una seixantena de professionals del món del turisme i la restauració, acadèmics i representants d'institucions, en un debat intens i contrastat al Caixafòrum. Miquel Martí va participar al costat de David Estaller, per posar èmfasi a la necessitat de construir un relat al voltant de la gastronomia i el territori per posar en valor el producte, la seva vinculació amb el paisatge i la cultura

"Patrimoni marítim palamosí", una conferència a Escale à Sète

Raül Mata va fer una conferència al festival marítim "Escale à Sète", on Palamós havia estat un dels convidats especials de l'organització. La xerrada es va centrar en els esforços que es fan a Palamós no només per conservar i mantenir el patrimoni marítim moble i immoble sinó en l'ús d'aquest patrimoni i el coneixement que en tenim en tota mena d'accions i activitats adreçades a diferents públics. La conferència va ser seguida amb molta atenció per una quarantena d'assistents, que van participar posteriorment en un debat sobre l'ús del patrimoni.

.

FORMACIÓ

III Curs de Navegació Astronòmica

El cap de setmana del 25 i 26 de gener es va celebrar el III Curs de Navegació Astronòmica, organitzat pel Museu de la Pesca i la Càtedra d'Estudis Marítims. Els 16 inscrits al curs van poder aprendre, dins d'una gran cúpula instal·lada a la sala d'exposicions temporals del Tinglado, a reconèixer els estels, orientar-se enmig del mar, percebre els mecanismes i la dinàmica del cel a la nit. El curs va comptar amb sessions pràctiques i teòriques, a l'aula o sota els estels, per acabar esdevenint, tot plegat, una experiència estimulant i enriquidora.

Curs d'ajudant de cuina i ajudant de cambrer del SOC

El 7 d'abril van començar a l'Espai del Peix les classes dels cursos de formació ocupacional d'ajudant de cuina i ajudant de cambrer organitzats per l'Ajuntament de Palamós en col·laboració amb la Generalitat i el Servei d'Ocupació de Catalunya. Amb el mestratge dels cuiners de l'equipament, es van tractar matèries com ara el funcionament i preparació del servei de cuina, els tipus de talls de peixos, carns, llegums i fruites, identificació i tractament dels peixos mediterranis, salses bàsiques i derivades, i una sèrie de conceptes introductoris a la cuina catalana. La formació es completà amb 90 hores de pràctiques en empreses.

Curs de cambrer

Del 17 de febrer al 12 d'abril l'Espai del Peix va ser escenari del curs de cambrer que, dins el programa de formació ocupacional, organitzà l'Ajuntament de Palamós amb l'ajuda de fons de la Generalitat i de la Unió Europea. Persones empadronades a Palamós, en situació d'atur i majors de 16 anys van poder aprofitar aquesta proposta formativa durant dos mesos, amb continguts teòrics i pràctics, entre els quals hi havia el funcionament i preparació del servei de sala, bar, càtering, banquets i convencions. Es va formar en l'atenció al client, la higiene alimentària i la reposició de matèries primeres a magatzem i bodega.

Curs d'hoteleria, cuina i servei de restaurant i bar

Al llarg del 2014 es van dur a terme els Programes de Qualificació Professional Inicial- Pla de Transició al Treball (PQPI-PTT) que organitzen conjuntament els municipis de Palamós i Palafrugell en conveni amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

En total una quinzena de joves de diversos municipis d'arreu de la comarca van participar en la part específica del mòdul d'hoteleria, cuina i serveis de restaurant i bar que permet l'obtenció de coneixements en la manipulació d'aliments,

presentació d'elaboracions culinàries senzilles, així com l'assistència en receptes més complexes.

En concret els alumnes van formar-se durant 70h, entre els mesos de gener i juny, un dia a la setmana de 9 a 14.

Taller de cuina UEC Palamós

L'Àrea d'Ensenyament de l'Ajuntament de Palamós va iniciar el mes de febrer uns tallers de formació pràctica i professionalitzadors per als alumnes de la Unitat d'Escolarització Compartida (UEC), que es va impartir durant un trimestre des de diverses àrees i serveis municipals. A l'Espai del Peix en concret els alumnes ven rebre formació relacionada amb la cuina sota el mestratge dels cuiners de l'equipament

Curs de peixateria promogut pel Consell Comarcal del Baix Empordà

Les instal·lacions de l'Espai del Peix van ser les escollides pel Consell Comarcal del Baix Empordà per dur a la pràctica un curs d'ajudant de peixateria organitzat amb col·laboració amb el SOC. En total, 16 alumnes van poder adquirir durant les 90 hores de curs els coneixements teòrics i tècnics relacionats amb la manipulació i venda del peix. L'equip del Museu de la Pesca i de l'Espai del Peix van participar en l'elaboració del programa i en la coordinació del curs. També va impartir el curs sobre l'ofici de peixater, una formació molt dirigida a la inserció laboral dels alumnes en l'àmbit de la comercialització i la restauració del peix.

.

PROGRAMA PEDAGÒGIC

Programa "Viu la Mar"

L'any 2014 el Museu de la Pesca ha atès 3.828 escolars d'arreu de les comarques catalanes, repartits entre els programes "Viu la Mar" i "Fem Arrels", ambdós orientats a la difusió del patrimoni local i la cultura marítima i pesquera del nostre litoral.

El programa "Viu la Mar" ha atès 3346 alumnes en 12 activitats diferents. Aquesta dada significa una reducció del 25% respecte al 2013; una situació relacionada directament amb les dificultats que mostren les escoles per fer sortides amb els escolars al territori. Les activitats "Temps de pesca" i "Feinejant pel Mar" són les activitats més demanades per les escoles.

El programa "Fem Arrels", adreçat als alumnes de les escoles de Palamós també s'ha reduït en més del 50%. En aquest cas, la visita al Museu de la Pesca i la visita a lesBarques del Peix concentren la majoria d'usuaris.

Programa "Viu la Mar", 2003-2014

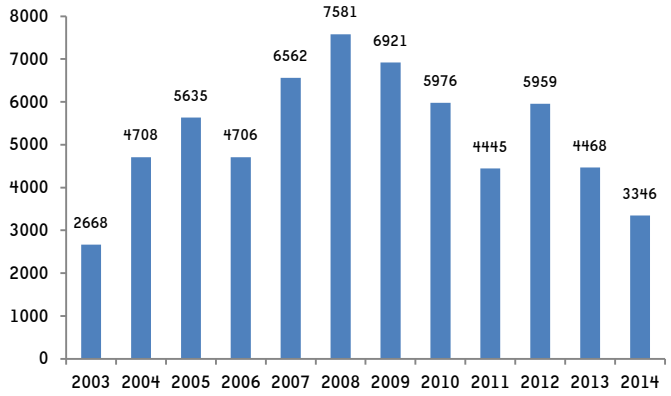

Distribució d'usuaris per activitats

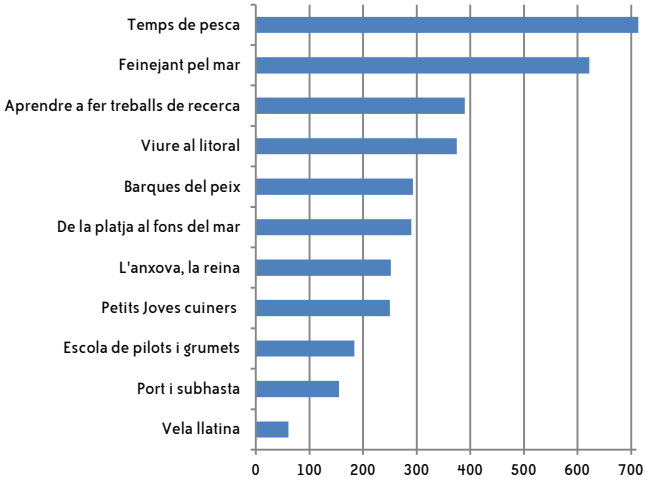

Programa "Fem Arrels"

Programa pedagògic específic adreçat a l'escoles i alumnes de Palamós, amb l'objectiu de posar en valor i fer conèixer el patrimoni natural i cultural, la història i el present de la vila de Palamós a partir de la visita al territori i als elements patrimonials més significatius.

Enguany, han participat en el programa més de 521 nens i nenes de les escoles i instituts palamosins, una important davallada respecte a 2013 de gairebé el 50%. Les principals activitats es concentren en la visita a les Barques del Peix i la ruta pel barri vell de Palamós per descobrir la història del pirates i corsaris que assolaren la vila al llarg dels segles.

VISITES GUIADES, RUTES I ITINERARIS

El Museu de la Pesca desenvolupa un extens programa d'activitats a fi i efecte de fer arribar al públic el sector pesquer, en clau de present per tal que aquest sigui interpretat pels visitants. S'adreça a diferents tipus de públic (menors, famílies, grups, etc) i té en compte també les diferents èpoques de l'any i l'entrada de major afluència.

Programa "Embarca't. Rutes i excursions marítimes" a bord del *Rafael*

Durant el 2014 han participat en el programa "*Embarca't a Palamós a bord el Rafael*" 2.523 usuaris, el que representa una reducció del 12% respecte a l'any 2013. Amb tot, aquesta dada es manté per sobre de la mitjana de la sèrie 2003-2014.

L'activitat més demana ha estat "Vela llatina", que es duu a terme al matí, seguida per l'activitat de "Barba-roja". L'agost continua essent el mes més important de l'activitat, tot concentrant el 62,8% de tots els usuaris embarcats. S'han realitzat el 50% de les sortides programades, amb una ocupació mitjana que s'ha mantingut en el 54%, igual que al 2013.

Usuaris del programa "Embarca't" 2014, per mesos

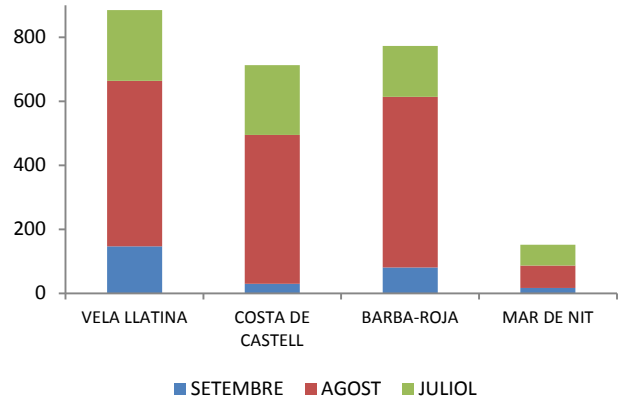

Evolució d'usuaris del programa "Embarca't" 2003-2014

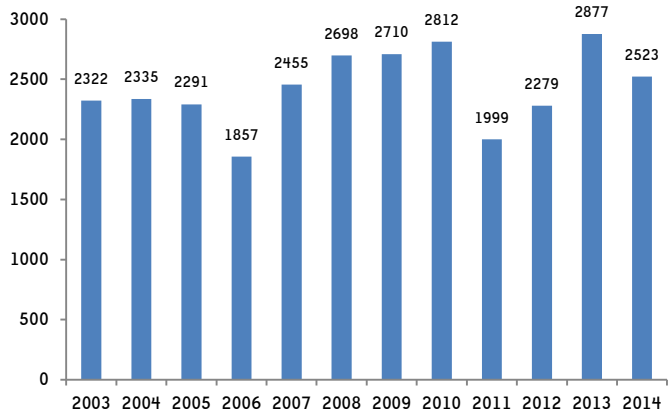

Rutes i itineraris guiats per conèixer el patrimoni i la història local

El Museu de la Pesca ha continuat oferint durant la temporada d'estiu del 2014 el programa de descoberta del patrimoni de la vila de Palamós adreçat als visitants que s'interessen per la cultura i la història del territori.

En concret s'han ofert les visites *El Palamós, de Truman Capote*, per conèixer el període en que l'escriptor americà va ser a la vila per escriure la famosa novel·la "A Sang freda"; A *Palamós, vila medieval* es recorren els principals punts d'interès relacionats amb els orígens reials de la vila; i a *El poblat Iber de Castell* es visita la platja de Castell i el jaciment iber ubicat a Sa Cobertera, on es parla no només de les accions arqueològiques realitzades sinó de l'origen i evolució de l'assentament i la vida quotidiana dels seus habitants.

Visita guiada a la gamba de Palamós

L'exposició temporal sobre la pesca de la gamba de Palamós, que es va poder visitar des d'inicis de juny a fins al 21 de setembre al Museu de la Pesca, va servir de pretext durant l'estiu per a organitzar tots els divendres de juliol i agost de 18.00 a 19.30 una visita guiada entorn a aquest excepcional crustaci, amb l'objectiu de donar a conèixer els processos de captura, comercialització i cuina i consum que li són propis.

308 persones van gaudir de l'experiència, guiada per un pescador professional, el qual acompanyava primer a l'exposició temporal "La Gamba de Palamós", després a recórrer diferents peces de l'exposició permanent i finalment a l'Espai del Peix, on s'explicaven els secrets de la cuina de la gamba mentre es degustava un tast de gamba de Palamós.

TALLERS DE CUINA I SHOW COOKINGS

Taller de cuina d'aprofitament, amb Paulina Vergés

Dissabte 22 de novembre, en el Dia Temàtic del Malbaratament Alimentari i dins del marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, l'àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Palamós i el Museu de la Pesca van organitzar a l'Espai del Peix un taller molt especial: la cuina de l'aprofitament, a càrrec de Paulina Vergés, autora del llibre "Receptes entrelligades". Amb els sobrants de preparar un menjar com a ingredients, l'autora va posar de relleu que, més enllà d'acabar reescalfat o directament llançat a les escombraries, es poden cuinar nous plats a partir de sorprenents i llamineres receptes; una cuina apta per a totes les butxaques i tots els paladars, substanciosa, rica i sostenible.

Nou taller de maridatge amb cervesa Damm

Èxit de participació en el taller de maridatge de cuina marinera amb cervesa Damm organitzat el 28 de novembre en el marc del Palamós Gastronòmic. Joan Cuadrat, cuiner de l'Espai del Peix, i el Mestre Cerveser de Damm Carlos Cervantes, van posar en relació diferents propostes gastronòmiques amb les qualitats organolèptiques de diferents cerveses comercials de Damm que ajuden a potenciar el sabor, la textura o els aromes dels plats de peix.

La proposta va incloure plats com brandada de peix blanc, enfilats de maire cruixent amb maionesa d'herbes, filet de peix amb escates de patata i tomata fregida, gamba blanca o arròs de canana i saltxitxes; Cada plat es va maridar amb una cervesa de la casa Damm, com ara AK, Inèdit, Weiss, Estrella, Bock o Voll.

Tallers de cuines del món

El 8 de maig va començar a l'Espai del Peix la sisena edició del Taller de Cuines del Món, organitzat per l'Àrea de Ciutadania i Immigració de l'Ajuntament de Palamós i el Museu de la Pesca. És una iniciativa destinada a donar a conèixer, a través de la gastronomia, les diferents cultures que conviuen al municipi. El cicle va incloure 4 sessions amb propostes de ciutadans palamosins procedents de Costa d'Ivori, Hondures, Holanda i Argentina.

Petits xefs a l'Espai del Peix

Enguany s'han continuat oferint als visitants més joves l'activitat de "Petits Xefs a l'Espai del Peix" per la qual es promou el coneixement del peix fresc i la seva cuina a nois i noies de 8 a 14 anys com a forma d'introduir una alimentació saludable i diversa, tot fomentant el consum del peix fresc de manera responsalbe.

Petits Xefs s'ha ofert durant les vacances escolars de Setmana Santa i d'estiu, amb notable èxit d'assistència. Durant la setmana que duraven els tallers, s'anaven introduint nous productes, plats i presentacions per aconseguir que coneguessin l'ampli ventall de possibilitats que ofereix la cuina del peix del nostre territori.

ACCIÓ CULTURAL

S'engega l'activitat Pescaturisme Palamós

Juliol va viure el tret de sortida a la nova activitat de descoberta de la pesca professional a Palamós. Pescaturisme Palamós va néixer amb la voluntat d'esdevenir una forma directa, apassionant i innovadora de gaudir d'una jornada de pesca a bord d'una embarcació artesanal o d'arrossegament. Permet triar tres modalitats d'experiència, dins de les quals es pot escollir aquella que més s'adeqüi a l'esperit del participant: la pesca de la gamba de Palamós, la pesca del peix i l'escamarlà i la pesca artesanal ran de costa.

El primer any d'experiència amb pescaturisme a Palamós s'ha saldat amb 10 embarcacions participants i 35 pescaturistes, el 75% dels quals s'han embarcat en l'experiència de la pesca de la gamba, el 18% en la de l'escamarlà i un 6% restant en la pesca artesanal ran de costa. L'usuari tipus és una persona catalana, home, d'edat entre els 40 i els 60 anys, procedent principalment de la província de Barcelona i amb estudis universitaris, que va conèixer la pescaturisme a través de l'Oficina de Turisme o la web de l'activitat . Generalment ha quedat satisfet o molt satisfet amb l'activitat i ha agraït molt el tracte rebut per l'organització i per la tripulació de l'embarcació. Han considerat l'activitat fàcil o molt fàcil, i el 93% la recomanaria.

Pescaturisme Palamós és una iniciativa de la Confraria de Pescadors amb la col·laboració de l'Ajuntament de Palamós. La participació del Museu de la Pesca en el projecte ha estat important, tant en la fase de disseny i coordinació dels preparatius, com en la fase, aquesta primera temporada, de la seva promoció i comercialització a través del Servei d'Atenció a l'Usuari del Museu.

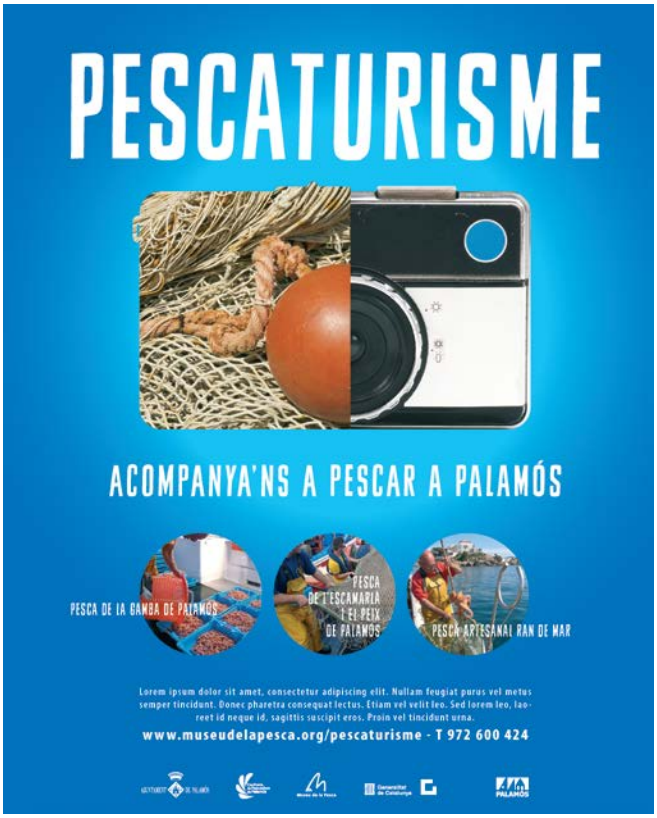

Jornada Mapfre

Dissabte 20 de setembre Palamós va acollir la trobada anual de comercials d'assegurances Mapfre d'arreu de Catalunya. Al llarg de tot el dia, 180 persones van poder gaudir de les activitats organitzades al voltant del Museu de la Pesca i l'Espai del Peix amb el mar, el patrimoni i la gastronomia com a protagonistes. Repartits en diferents grups, van visitar el Museu de la Pesca i les Barques del Peix, van embarcar-se

amb la nau *Corsari Negre* per recórrer el litoral de Palamós i conèixer la seva història, van participar en tallers i van poder gaudir de la gastronomia marinera més tradicional amb un show-cooking elaborat pels cuiners de l'Espai del Peix. Tot plegat va servir per donar a conèixer el territori i el patrimoni marítim palamosí als participants a la jornada en un ambient divertit i profitós.

XVI edició de la Primera Nit d'Estiu

Com és ja tradicional en el marc de la Festa Major de Palamós 2014, el Museu de la Pesca i l'Ajuntament de Palamós van organitzar la Primera Nit d'Estiu, acte que dóna el tret de sortida a la temporada d'estiu del municipi i s'enceta el programa d'activitats específic del Museu de la Pesca i l'Espai del Peix per als mesos estivals.

Enguany es va celebrar la 16a edició d'aquest acte, protagonitzat pel grup Port-Bo i la tradicional cantada d'havaneres davant de les Barques del Peix, amenitzada amb un cremat ofert per l'Associació Front al Mar i amb la col·laboració dels Voluntaris Culturals del Museu de la Pesca.

Fem ciència: tallers familiars de biologia marina amb científics del CSIC

Dissabte 15 de novembre se celebrà una nova edició de "Fem Ciència", activitat dirigida als més petits per acostar-los el coneixement sobre els animals que viuen al mar i la feina dels científics que els estudien. L'equip de científics de l'Institut de Ciències del Mar - CSIC, amb Montserrat Demestre al capdavant, desenvolupà diferents tallers familiars durant els quals es van explicar i manipular en petits grups diferents espècies marines. Amb l'ajuda dels biòlegs, els nens i les nenes van conèixer i manipular els peixos, alhora que prenien consciència de la fragilitat del medi marítim. La setantena de participants es van convertir en autèntics biòlegs marins per un dia.

Els tallers es van acompanyar de projeccions audiovisuals per entendre quina relació tenen els científics amb la pesca i com poden ajudar a fer d'aquesta una activitat sostenible. De fet, "Fem Ciència" neix de l'estreta col·laboració entre els científics del ICM i la Confraria de Pescadors de Palamós, plasmada els darrers anys en els diversos projectes de recerca dirigits a obtenir una informació més detallada de la biologia i ecologia del nostre mar.

Portes obertes al Museu de la Pesca

El Museu de la Pesca ha mantingut durant el 2014 el dia de portes obertes durant els primers diumenges de cada mes. Així, els visitants han pogut aprofitar aquests dies d'entrada gratuïta per conèixer un museu únic a la Mediterrània en la seva especialitat, endinsar-se en el món de la pesca i descobrir la seva història, els seus valors, els seus protagonistes i tot el seu patrimoni natural, social i cultural.

A més, se'ls ha convidat a conèixer totes les oportunitats que ofereix Palamós: paisatge, patrimoni, gastronomia, oci...

La marina italiana fa escala a Palamós.

El Museu de la Pesca va col·laborar activament en l'organització de la trobada de velers de la marina italiana celebrada del 22 al 24 d'agost al moll de Palamós. Les vuit embarcacions de vela, acompanyades d'una patrullera de l'armada, van rebre unes 5.000 visites en els tres dies que han estat a port. En concret, van fer estada els vaixells *Orsa Maggiore, Stella Polare, Corsaro II, Capricia, Chaplin, Sagittario, Gemini i Dragone*, embarcacions de fusta dels anys 50 i 60, que ara fan funcions formatives dels cadets de l'Acadèmia Naval de Livorno, a més de la patrullera de l'armada italiana 'Cassiopea', encarregada de vetllar per la seguretat de la flota de velers.

Actes en honor de la Mare de Déu del Carme

L'estreta relació del Museu de la Pesca el sector pesquer local el va dur a col·laborar estretament, un any més, en la celebració de la festivitat de la Mare de Déu del Carme, la patrona dels pescadors locals. El 21 de juliol es va celebrar la tradicional processó que, amb l'acompanyament dels geganters i grallers de Palamós i la cobla Baix Empordà, va conduir la imatge de la Verge – exposada al Museu - fins al port pesquer de Palamós. Allà, va ser instal·lada a bord de l'embarcació d'arrossegament *Havanera*, va encapçalar la processó marítima de la flota pesquera palamosina.

Subhasta "cantada" del peix 2014

El 18 de juliol es va celebrar la II mostra de "subhasta cantada" al moll pesquer, organitzada pel Museu de la Pesca amb la col·laboració de la Confraria de Pescadors de Palamós. L'objectiu de l'acte era donar a conèixer la forma tradicional de comercialitzar el peix en primera venda abans que la informàtica automatitzés tot el procés a la dècada de 1990. Una gran multitud de persones es van aplegar al voltant del "rotllo" format pel peix cedit per la confraria i encantat per dos subhastadors: l'Albert Ros i en Joan Fontanet. L'emotivitat de l'acte la van posar els antics peixaters i peixateres que com l'any anterior van acudir a la cita cridats pel propi museu a participar com a compradors. Així, els assistents van conèixer amb detalls, en un ambient distès i divertit, el funcionament de la subhasta a veu, l'argot, les expressions, les postures i els gestos singulars dels subhastadors, només comprensibles per als pescadors i peixaters participants.

La mostra, com l'any passat, es va dur a terme en el marc de la celebració de la festivitat de la Mare de Déu del Carme. Aquesta acció de difusió i divulgació de les formes tradicionals de la venda del peix va ser també un dels actes programats a Palamós dins del cicle Cultura Viva impulsat per la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals

El peix subhastat a Palamós el va cedir la Confraria de Pescadors i un cop realitzada l'activitat va anar íntegrament a parar al Banc dels Aliments de Palamós.

Omplim de verd la vall de Bell-lloc

Arran de l'incendi que va afectar greument el passat mes de març al Massís de les Gavarres els termes municipals de Vall-llobrega, Calonge i Palamós, es va organitzar una caminada i una cadena humana en defensa de la vall de Bell-lloc, el "pulmó verd" de Palamós. 'Omplim de verd la vall de Bell-lloc' va ser un acte de reivindicació dels valors culturals, socials i mediambientals d'aquest espai natural. Els participants van poder penjar els seus desitjos de recuperació al santuari de Bell-lloc, uns 500 en total, en un acte molt emotiu per l'estima que tenen els palamosins a la vall de Bell-lloc.

Estudiants de la Universitat de Girona fan pràctiques al Museu de la Pesca

Dos estudiant de la Universitat de Girona es van incorporar al Museu de la Pesca durant els mesos d'abril i maig per realitzar les seves pràctiques curriculars del grau d'Història. Al llarg de les 180 hores de pràctiques van tenir ocasió de conèixer, participar i formar-se en diferents àmbits del Museu de la Pesca i de les activitats que organitza, entre elles la participació en el Terra de Mar. D'aquesta manera van adquirir un ampli coneixement no només de la temàtica, sinó de l'organització i gestió d'aquests tipus d'equipaments culturals.

Col·laboració en la gravació del "Cafè de la Marina" a Castell

El mes de març va començar a Palamós el rodatge de la TV movie "El cafè de la Marina", que durant 3 setmanes va tenir a Platja de Castell un dels seus escenaris principals. Aquesta producció d'Oberon Cinematogràfica, Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola, està protagonitzada per Marina Salas i Pablo Derqui, amb guió adaptat de Sílvia Munt i Mercè Sàrrias.

L'Ajuntament de Palamós i el Museu de la Pesca van col·laborar activament en els preparatius logístics del rodatge, a petició de la productora, tant en la part tècnica de les embarcacions que apareixen a les escenes, com en la selecció de diferents extres que hi van participar. Tot plegat va servir per ambientar la història en un poble pescador a principis del segle XX.

Els Amics del Museu de la Pesca tanquen el cicle Converses de Taverna 2013-2014

Coincidint amb l'última sessió de les Converses de Taverna com és habitual, el 13 de juny va tenir lloc un tastet de peix a l'Espai del Peix organitzat pel l'Associació d'Amics del Museu de la Pesca.

Durant l'acte es va homenatjar a Glòria Mauri Batlle per la seva activitat destacada en la defensa, recuperació i difusió del patrimoni marítim de la vila de Palamós.

FIRES, FESTIVALS I CAMPANYES

Palamós, Terra de Mar 2014

Més de 15.000 persones van passar pel port de Palamós durant el cap de setmana del 24 i 25 de maig amb motiu de la vuitena edició del festival 'Palamós Terra de Mar'. Enguany el protagonista del festival va ser el sector pesquer, que va aprofitar per presentar l'activitat 'Pescaturisme'. Vuit de les deu embarcacions que formaven part d'aquest projecte van obrir les seves portes al públic durant tot el cap de setmana, van fer visites per conèixer el seu interior i van sortir a navegar una estona, a tall de presentació de la nova activitat. Algunes d'aquestes barques de pesca van rebre més de 200 visites al dia, tot generant llargues cues en alguns moments.

El festival mariner també ha comptat amb la presència de vaixells singulars com el bergantí-goleta *Cervantes Saavedra,* escenari de la sèrie de televisió "El barco". Només aquest vaixell va rebre 4.000 visites, i altres, com el *Santa Eulàlia*, 2.400.

Els visitants van gaudir d'un ampli programa d'activitats lúdiques i culturals, repartides pel moll, la platja i la zona de la Planassa, amb el mar i el patrimoni marítim com a protagonista. El festival Terra de Mar es consolida així, com una de les més grans apostes del litoral català en la difusió del patrimoni marítim i com a dinamitzador de l'economia local per l'afluència de públic general.

1a fira de la gamba de Palamós

Els dies 7 i 8 de juny l'Ajuntament de Palamós i la Fundació Promediterrània, va organitzar amb la col·laboració de la Confraria de Pescadors de Palamós, comerciants de peix locals i restaurants certificats de la comarca, la primera edició de la Fira de la Gamba de Palamós, amb un notable èxit de participació. L'objectiu era promocionar aquest producte gastronòmic, donar a conèixer la seva qualitat a través de la Marca de Garantia i reivindicar els esforços del sector pesquer per aconseguir una explotació sostenible amb el Pla de Gestió.

Els assistents van exhaurir tota la gamba que s'havia posat a la venda, tot despatxant-se uns 6.000 tiquets de tastets elaborats per bars i restaurants locals, incloses les 1.500 racions de gamba a la planxa ofertes pels pescadors. En el decurs d'aquesta primera Fira de la Gamba de Palamós es va lliurar a l'Espai del Peix el certificat de la Marca de Garantia al segon millor restaurant del món, El Celler de Can Roca.

A més de col·laborar en tot l'aparell logístic de la fira, el Museu de la Pesca va inaugurar també l'exposició "Gamba de Palamós: model de sostenibilitat, model de qualitat", que es podia visitar gratuïtament a l'edifici del Tinglado.

III edició de les jornades "Palamós Gastronòmic"

L'Espai del Peix va ser un any més un dels espais principals de la tercera edició del Palamós Gastronòmica, les jornades de promoció de la gastronomia del territori. Al voltant de l'equipament cultural palamosí es van organitzar una sèrie d'activitats per acostar al públic no només la cuina sinó la cultura del peix en general. Es van organitzar visites guiades a la subhasta i a l'exposició "La Gamba de Palamós", es van celebrar tallers específics de cuina sota el nom els "Mestres dels fogons", es van organitzar tallers de cuina per a famílies i per a petits xefs, i una sessió de maridatge de cerveses Damm amb cuina marinera. També es van oferir els tradicionals show cookings de cuina marinera.

Palamós promociona el festival Terra de Mar a Sète

Del 18 al 21 d'abril, coincidint amb la celebració de l'important festival mariner "Escale à Sète", Palamós va promocionar la seva oferta turística i el festival Palamós Terra de Mar en particular. Palamós va posar de relleu la seva oferta patrimonial i els seus atractius gastronòmics davant d'un turisme francès a una vila relativament propera.

Durant l'activitat promocional a França, Palamós també dóna a conèixer el seu Museu de la Pesca, a través d'una conferència del tècnic Raül Mata, que es va fer dissabte.

Show-cookings amb el Patronat de Turisme Costa Brava a Pamplona i Saragossa

L'11 i 12 de juny l'Espai del Peix va acompanyar al Patronat de Turisme a Pamplona i Saragossa per a promocionar la destinació Costa Brava Pirineu de Girona en uns workshops i uns sopars a peu dret basat en cuina marinera dirigit a premsa i agents de viatge. Ambdós actes organitzats pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona van comptar amb el suport d'INCATIS per la coordinació de el vessant gastronòmic de l'acte, que es va centrar en la cuina marinera tradicional elaborada amb peix de la llotja de Palamós.

Palamós i l'Espai del Peix se promocionen al Saló de Turisme de Catalunya

L'oferta gastronòmica de Palamós va ser present del 4 al 6 d'abril al Saló Internacional del Turisme a Catalunya sota el nom "Palamós Gastronòmic". Els assistents a la fira van poder degustar plats representatius de la cuina marinera de la mà de l'Espai del Peix, com ara escabetx de verat o estofat de pop blanc amb patata i ceba.

GESTIÓ

Integració en xarxes institucionals i treballs amb altres museus

Una part important de les activitats i accions desenvolupades al llarg del 2013 tenen a veure amb la relació del Museu de la Pesca amb altres museus i agents, on el treball en xarxa és bàsic. Més enllà de la xarxa territorial, el museu participa en:

Associació de Museus Marítims de la Mediterrània. AMMM

Associació amb plena capacitat jurídica que agrupa museus marítims, institucions de gestió del patrimoni i entitats culturals, que actuen en l'àmbit del patrimoni marítim de la conca mediterrània.

Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana. XMMCC

Estructura de cooperació que reuneix museus i entitats que treballen en el camp de la gestió del patrimoni i la cultura marítimes a Catalunya, amb l'objectiu promoure la salvaguarda i la protecció del patrimoni marítim, impulsar el seu estudi, contribuir a la seva difusió i sensibilitzar la societat de la seva importància com a part integrant de la nostra cultura i la nostra història

Xarxa de Museus Marítims de la Costa Brava. XMMCB

Xarxa de museus que impulsa el coneixent del patrimoni cultural local a la Costa Brava a través de campanyes de promoció compartides i el reforçament de llaços de col·laboració entre institucions.

Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya. XMEC

Xarxa de museus seleccionats per la Generalitat de Catalunya per raó de la importància de les seves col·leccions etnològiques i la seva implicació amb el territori a través de la qual es promou l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya, impulsat per la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Xarxa de Museus de Girona

Els diferents museus registrats de les comarques gironines col·laboren per augmentar la qualitat dels serveis i millorar professionalment els equipaments.

CONVENIS SIGNATS

Conveni per a la ratificació del programa d'activitats 2014 de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana. Desembre 2013

Conveni de col·laboració entre la Fundació Promediterrània i la Universitat de Girona per a l'acolliment en pràctiques acadèmiques d'estudiants de grau. Maig 2014

Conveni entre la Fundació Promediterrània i Tela Marinera SC per a la col·laboració en la difusió i suport al programa de turisme cultural "Embarca't a Palamós a bord del Rafael". Juny 2014

Conveni marc entre la Fundació Promediterrània i la Confraria de Pescadors de Palamós per a desenvolupar l'activitat del Pescaturisme. Juliol 2014

Conveni de col·laboració entre el Patronat de Turisme Costa Brava Girona i la Fundació Promediterrània per a la consolidació i la promoció de l'Espai del Peix. Setembre 2014

Conveni de col·laboració entre la Fundació Promediterrània i CCMASA per a la inclusió de l'entrada gratuïta al Museu de la Pesca dins l'oferta del Club Super3. Setembre 2014.

Adhesió de la Fundació Promediterrània al Club de Màrqueting de Cultura i Identitat del Patronat de Turisme Costa Brava Girona. Octubre 2014

Conveni de col·laboració entre la Fundació Promediterrània i la Universitat d'Alacant per a l'acolliment en pràctiques acadèmiques d'estudiants del Màster de Gestió de Pesqueries. Novembre 2014

Conveni amb l'Associació d'Armadors d'Arrossegament de Girona. Desembre 2014

RESULTAT COMPTABLE 2014

Resum d'explotació 2014 (Gener-Desembre)

INGRESSOS	Import	% S/total
Venda d'entrades, botiga i activitats	195.505	37,98%
Subvenció Ajuntament de Palamós	160.000	31,09%
Subvencions activ. Convenis i patrocinis	94.893	18,44%
Subvencions de capital	64.273	12,49%
Altres ingressos financers	23	0
Total ingressos	**514.694**	**100%**

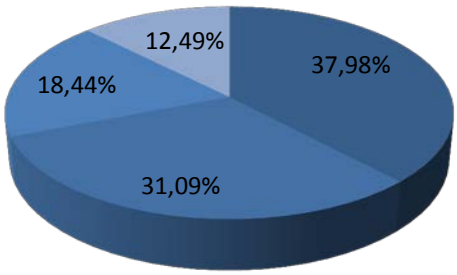

DESPESES	Import	% S/total
Sous i salaris	124.595	24,03
S. Social	39.708	7,66
Compres	49.225	9,49
Assessoraments cuina	43.378	8,37
Festivals i fires	38.225	7,37
Altres serveis	46.159	8,90
Convenis xarxes museus	1.650	0,32
Variació d'existències	1.626	0,31
Lloguer Espai del Peix	12.286	2,37
Reparacions i conservació	44.898	8,66
Serv. Professionals indep.	6.610	1,27
Assegurances	3.101	0,60
Publicitat	7.446	1,44
Suministres	31.292	6,04
Despeses bancàries	576	0,11
Amortitzacions	67.712	13,06
Total despeses	**518.487**	**100%**

Comparativa d'explotació 2013-2014

Comptes	Concepte	Real. 2013	%	Real. 2014	%	Dif. Euros	Dif. %
700	Vendes entrades	42.475	9,96	36.968	8,21	-5.507	-12,97
700	Vendes articles	31.050	7,28	30.493	6,77	-557	-1,79
705	Activitats	46.311	10,86	57.415	12,75	11.104	23,98
705	Tallers Espai Peix	77.424	18,16	57.102	12,68	-20.322	-26,25
705	Cursos i act. Pedagògiques	10.253	2,40	13.527	3,00	3.274	31,93
	Ingressos propis	**207.513**	**48,66**	**195.505**	**43,40**	**-12.008**	**-5,79**
721	Subvencions Ajuntament	132.000	30,96	160.000	35,52	28.000	21,21
723	Convenis/Patrocinadors	25.500	5,98	32.900	7,30	7.400	0,00
724	Subvencions of. Activitats	57.908	13,58	61.993	13,76	4.085	7,05
769	Altres ingressos financers	0	0,00	23	0,01	23	100,00
778	Ingressos excepcionals	3.497	0,82	0	0,00	-3.497	-100,00
	Total ingressos	**426.418**	**100**	**450.421**	**100**	**24.003**	**5,63**
640	Sous i salaris	111.798	27,85	124.595	27,64	12.797	11,45
642	S. Social	36.366	9,06	39.708	8,81	3.342	9,19
600	Compres	41.340	10,30	49.225	10,92	7.885	19,07
629	Assessoraments cuina	41.672	10,38	43.378	9,62	1.706	4,09
629	Festivals i fires	9.665	2,41	38.225	8,48	28.560	295,50
629	Altres serveis	47.566	11,85	46.159	10,24	-1.407	-2,96
607	Convenis xarxes museus	1.650	0,41	1.650	0,37	0	0,00
610	Variació d'existències	1.262	0,31	1.626	0,36	364	0,00
621	Lloguer Espai del Peix	12.250	3,05	12.286	2,73	36	0,00
622	Reparacions i conservació	44.992	11,21	44.898	9,96	-94	-0,21
623	Serv. Professionals indep.	5.814	1,45	6.610	1,47	796	13,69
625	Assegurances	3.078	0,77	3.101	0,69	23	0,75
627	Publicitat	11.087	2,76	7.446	1,65	-3.641	0,00
628	Suministres	32.819	8,18	31.292	6,94	-1.527	-4,65
669	Despeses bancàries		0,00	576	0,13	576	0,00
	Total despeses	**401.359**	**100**	**450.775**	**100**	**49.416**	**12,31**
	Resultat brut exercici	25.059		-354		**-25.413**	
	Imputació sub. Capital	60.403		60.403		**0**	
	Amortitzacions	-63.448		-63.842		**394**	
	Imputació interessos Ports			3.870		**-3.870**	
	Despeses financeres Ports			-3.870		**3.870**	
	Resultat net exercici	**22.014**		**-3.793**		**-25.807**	

Seguiment de pressupost 2013-2014

Comptes	Concepte	Press. 2014	%	Real. 2014	%	Dif. Euros	% Executat
700	Vendes entrades	44.000	10,35	36.968	8,21	-7.032	84,02
700	Vendes articles	36.000	8,47	30.493	6,77	-5.507	84,70
705	Activitats	33.000	7,76	57.415	12,75	24.415	173,98
705	Tallers Espai Peix	73.000	17,18	57.102	12,68	-15.898	78,22
705	Cursos i act. Pedagògiques	13.000	3,06	13.527	3,00	527	104,05
	Ingressos propis	199.000	46,82	195.505	43,40	-3.495	98,24
721	Subvencions Ajuntament	160.000	37,65	160.000	35,52	0	100,00
723	Convenis/Patrocinadors	16.000	3,76	32.900	7,30	16.900	205,63
724	Subvencions of. Activitats	50.000	11,76	61.993	13,76	11.993	123,99
769	Altres ingressos financers		0,00	23	0,01	23	100,00
	Total ingressos	425.000	100	450.421	100	25.421	105,98
640	Personal	171.050	41,05	164.303	36,45	-6.747	96,06
629	Cuiners profesionals	40.000	9,60	43.378	9,62	3.378	108,45
629	Altres serveis	44.500	10,68	46.159	10,24	1.659	103,73
629	Festivals i fires	6.000	1,44	38.225	8,48	32.225	637,08
600	Compres articles	40.000	9,60	49.225	10,92	9.225	123,06
607	Treballs altres empreses	2.000	0,48	1.650	0,37	-350	82,50
610	Variació d'existències		0,00	1.626	0,36	1.626	100,00
621	Lloguer Espai del Peix	15.000	3,60	12.286	2,73	-2.714	81,91
622	Reparacions i conservació	40.250	9,66	44.898	9,96	4.648	111,55
623	Serv. Professionals indep.	3.000	0,72	6.610	1,47	3.610	220,33
625	Assegurances	3.000	0,72	3.101	0,69	101	103,37
627	Publicitat	11.900	2,86	7.446	1,65	-4.454	62,57
628	Suministres	39.250	9,42	31.292	6,94	-7.958	79,72
669	Despeses bancàries	750	0,18	576	0,13	-174	76,80
	Total despeses	416.700	100	450.775	100	34.075	108,18
	Resultat brut exercici	8.300		-354		**-8.654**	
	Imputació sub. Capital	60.400		60.403		**3**	
	Amortitzacions	-66.000		-63.842		**2.158**	
	Imputació interessos Ports			3.870		**3.870**	
	Despeses financeres Ports			-3.870		**-3.870**	
	Interessos pag dife fact.	-2.700		0		**2.700**	
	Resultat net exercici	**0**		**-3.793**		**-3.793**	